

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
2021 METŲ (ŠEŠTOJI) ATASKAITA
APIE PAŽANGĄ SKATINANT IR NAUDOJANT
ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS**

2021 m.

Turinys

Įvadas.....	3
1. Sektorių ir bendroji dalys bei faktinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas per pastaruosius 2 metus (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas).....	4
2. Informacija apie priemones, kurių per pastaruosius 2 metus imtasi ir (arba) planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti didesnę atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsižvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas).....	8
2.a. Informacija apie pasiektą pažangą vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies e punktas</i>).....	40
2.b. Informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisykles, taikomas padengiant ir pasidalijant su įjungimu į tinklą ir tinklo sustiprinimu susijusias išlaidas (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies f punktas</i>).42	42
3. Informacija apie taikomas paramos schemas ir kitas priemones, siekiant skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas</i>).....	44
3.1. Informacija apie remiamos elektros energijos paskirstymą galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)	65
4. Informacija, jei taikytina, apie tai, kaip buvo parengtos paramos schemas, kad būtų atsižvelgta į atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies c punktas).....	66
5. Informacija apie energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemą ir kaip taikomos sistemos patikimumą ir apsaugą nuo sukčiavimo užtikrinančios priemonės (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies d punktas)	66
6. Informacija apie biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčius per pastaruosius 2 metus. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies g punktas</i>).....	69
7. Informacija apie visus prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčius per pastaruosius 2 metus, susijusius su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies h punktas</i>	71
8. Informacija apie iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės pagamintų biodegalų plėtoją ir tokio kuro dalį (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies i punktas</i>).....	71
9. Informacija apie numatomą biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikį biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei per pastaruosius 2 metus (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies j punktas</i>	72

10. Prognozė, kiek sumažėja grynasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kai naudojama atsinaujinančių išteklių energija (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies k punktas)	73
11. Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių paviršio ir (arba) trūkumo (palyginti su indikatyvia trajektorija), kuri galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims bei gauti iš šių valstybių narių ir šalių, ataskaita (<i>pastarųjų 2 metų</i>) ir prognozė (<i>būsimų metų iki 2020 m.</i>), taip pat bendrų projektų galimybių iki 2020 m. prognozė (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies l, m punktai).....	73
11.1. Informacija apie sprendimų dėl statistinių perdavimų, bendrų projektų, bendrų paramos schemų ir skatinimo kvotų paskirstymo priėmimo taisykles	74
12. Informacija, kaip buvo apskaičiuota biologiškai skaidžių atliekų dalis naudojant atliekas energijos gamybai ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies n punktas).....	75
13. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekiai energijos vienetuose (kt _{ne}), priskiriamuose kiekvienai Direktyvos 2009/28/EB VIII priedo A dalyje išvardytos žaliavų grupės kategorijai, į kuriuos atsižvelgiama, kad būtų pasiekti 3 straipsnio 1 bei 2 dalyse ir 3 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nustatyti planiniai rodikliai	76
14. Subjektų, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, skaičius ir bendra elektros energijos gamybos įrenginių galia nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius	77
15. Pažanga, padaryta siekiant nacionalinio planinio rodiklio, nustatyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte, nacionalinių planinių rodiklių ir rekomenduojamos vertės skirtumas ir esminės jo priežastys	77
16. Papildoma informacija.....	78
16.1. Informacija apie biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktį tvarumo kriterijams (Direktyvos 2009/28/EB 18 straipsnio 3 dalies 5 pastraipa)	78
16.2. Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencijos 6 ir 7 straipsniai) įgyvendinimo	78

Įvadas

Lietuvos Respublikos 2021 metų (šeštoji) ataskaita apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius (toliau – Ataskaita) apima 2019–2020 metų laikotarpį ir yra parengta vadovaujantis Ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius teikimo Europos Komisijai tvarkos [aprašu](#), Direktyvos [2009/28/EB](#) ir Direktyvos (ES) [2015/1513](#) nuostatomis bei Europos Komisijos parengtu Pagal Direktyvą 2009/28/EB teikiamų valstybės narės pažangos [ataskaitų modeliu](#), kuriuo siekiama padėti užtikrinti, kad valstybių narių ataskaitos būtų išsamios, atitiktų visus Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir ilgainiui būtų suderinamos viena su kita ir su 2010 metais valstybių narių pateiktais nacionaliniais atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planais.

Vadovaujantis Atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo [metodika](#) atsinaujinančių energijos išteklių dalis apskaičiuojama bendrą galutinį atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą padalijus iš bendro galutinio visų energijos išteklių suvartojimo apimties, o apskaičiuota bendro galutinio atsinaujinančių energijos išteklių suvartojimo suma tikslinama atsižvelgiant į statistinį perdavimą tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių, bendrų projektų su kitomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalims įgyvendinimo rezultatus ir bendras su kitomis valstybėmis narėmis paramos schemas.

Ataskaitoje naudojama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos bei šioms ministerijoms pavaldžių įmonių, institucijų ir organizacijų, taip pat Lietuvos statistikos departamento, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateikta informacija bei elektros, šilumos energijos, biodegalų gamintojų viešai pasiekiamą informaciją ir duomenys.

1. Sektorių ir bendroji dalys bei faktinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas per pastaruosius 2 metus (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas)

1 lentelė. Sektoriaus (elektros energijos, šildymo ir aušinimo, transporto) ir bendra atsinaujinančių išteklių energijos dalys (proc.)¹

Rodiklis	2019 m.	2020 m.
Atsinaujinančių išteklių energija – šildymas ir aušinimas ²	47,38	50,23
Atsinaujinančių išteklių energija – elektros energija ³	18,79	20,17
Atsinaujinančių išteklių energija – transportas ⁴	4,04	5,50
Visa atsinaujinančių išteklių energijos dalis ⁵	25,47	27,36
Visa atsinaujinančių išteklių energijos dalis, įvertinus statistinį perdavimą tarp valstybių	—	26,98

Remiantis Ataskaitos 1 lentelės duomenimis, šildymo ir aušinimo, elektros energijos, transporto sektorių ir bendroji atsinaujinančių išteklių energijos dalys Lietuvoje 2019–2020 m. didėjo. 2019 m. statistinis perdavimas tarp valstybių, Lietuvos statistikos departamento duomenimis, nevyko, o 2020 m. sudarė 0,38 proc. punkto nuo visos atsinaujinančių išteklių energijos dalies.

1a lentelė. Kiekvieno sektoriaus atsinaujinančių išteklių energijos indėlio į galutinę energijos suvartojimą apskaičiavimo lentelė (ktne)⁶

Rodiklis	2019 m.	2020 m.
A) Bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas šildymo ir aušinimo sektoriuje	1193,4	1196,3
B) Bendras galutinis elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, suvartojimas	205,4	219,3
C) Bendras galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas transporto sektoriuje	81,7	110,1
D) Visas atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas ⁷	1473,9	1518,6
E) Visas atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas, įvertinus statistinį perdavimą tarp valstybių	—	1497,1

Šildymo ir aušinimo sektoriuje atsinaujinančių išteklių energijos indėlis į galutinę energijos suvartojimą, lyginat su 2019 m., išaugo 0,24 proc., elektros energijos – išaugo 6,8 proc., transporto – išaugo 34,8 proc. (pagal Ataskaitos 1a lentelės duomenis). 2019 m. statistinis perdavimas tarp valstybių, Lietuvos statistikos departamento duomenimis, nevyko, o 2020 m. sudarė 21,5 ktne.

¹ taip lengviau lyginti su nacionalinių atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planų (toliau – NAIEVP) 3 ir 4a lentelėmis

² atsinaujinančių išteklių energijos dalis šildymo ir aušinimo sektoriuje: bendras galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas šildant ir aušinant (kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies b punkte ir 5 straipsnio 4 dalyje), padalytas iš bendro galutinio energijos suvartojimo šildant ir aušinant

³ atsinaujinančių išteklių energijos dalis elektros energijos gamybos sektoriuje: bendras galutinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas (kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies a punkte ir 5 straipsnio 3 dalyje), padalytas iš viso bendro galutinio elektros energijos suvartojimo. Taikoma ta pati metodika kaip NAIEVP 3 lentelėje

⁴ atsinaujinančių išteklių energijos dalis transporto sektoriuje: galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies c punktą ir 5 straipsnio 5 punktą), padalytas iš 1) benzino, 2) dyzelino, 3) biodegalų, naudojamų kelių ir geležinkelių transporto sektoriuje, ir 4) elektros energijos, naudojamos sausumos transporte, suvartojimo transporto sektoriuje (pagal 1 lentelės 3 eilutę). Taikoma ta pati metodika kaip NAIEVP 3 lentelėje

⁵ atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrame galutiniame energijos suvartojime. Taikoma ta pati metodika kaip NAIEVP 3 lentelėje

⁶ taip lengviau lyginti su NAIEVP 4 lentele

⁷ pagal Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalį į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančių energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą. Dvigubas skaičiavimas neleidžiamas

1b lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendras faktinis indėlis (instaliuotoji galia, bendra elektros energijos gamyba) Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos⁸

Rodiklis	2019 m.		2020 m.	
	MW	GWh	MW	GWh
Hidroenergija ⁹ :	877,0	444,9	877,0	435,0
<i>ne hidroakumuliacinių elektrinių</i> ¹⁰	117,0	345,4	117,0	300,5
<i><1 MW</i>	19,0	44,2	19,0	42,1
<i>1 MW–10 MW</i>	8,0	18,1	8,0	16,9
<i>>10 MW</i>	90,0	283,1	90,0	241,5
<i>hidroakumuliacinių elektrinių</i>				
<i>mišri</i> ¹¹	—	—	—	—
Geoterminė energija	—	—	—	—
Saulės energija:	103,0	91,1	164,0	128,8
<i>saulės fotoelektros</i>	103,0	91,1	164,0	128,8
<i>koncentruota saulės energija</i>	—	—	—	—
Potvyniai, bangos, vandenynai	—	—	—	—
Vėjas:	534,0	1319,5	540,0	1392,4
<i>pakrantė</i>	534,0	1319,5	540,0	1392,4
<i>jūra</i>	—	—	—	—
Biomasa ¹² :	98,0	458,1	99,0	522,8
<i>kietoji biomasa</i>	63,0	330,7	63,0	373,4
<i>biodujos</i>	35,0	154,4	36,0	149,4
<i>skystieji bioproduktai</i>	—	—	—	—
IŠ VISO:	1612,0	2340,6	1779,0	3001,8
<i>iš jų energijos ir šilumos kogeneracija</i>	—	485,1	—	522,8

2020 m. kiekvienos Ataskaitos 1b lentelėje nurodytos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos faktinis indėlis (instaliuotoji galia, bendroji elektros energijos gamyba) Lietuvoje, lyginant su 2019 m., kito skirtingai.

Mažųjų hidroelektrinių (>10 MW) bendroji instaliuotoji galia nekito, buvo 117,0 MW, o pagamintas elektros energijos kiekis 2020 m., lyginant su 2019 m., sumažėjo 44,9 GWh, arba 13,0 proc. Tuo pačiu laikotarpiu saulės fotoelektros gamybos įrenginių bendroji instaliuotoji galia išaugo 61 MW, o pagamintos elektros energijos kiekis – 37,7 GWh, arba 41,4 proc. Elektros energijos gamybos sausumos (pakrantės) vėjo elektrinėse bendroji instaliuotoji galia padidėjo 6 MW, o pagamintos elektros energijos kiekis – 72,9 GWh, arba 5,5 proc. Biomassės (kietosios biomassės ir biodujų) gamybos įrenginių bendroji instaliuotoji galia padidėjo 1 MW, o pagamintos energijos kiekis – 42,7 GWh, arba 14,1 proc.

Apibendrinant konstatuotina, kad 2020 m. Lietuvoje atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijų faktinis bendrasis indėlis Lietuvoje, lyginant su 2019 m., išaugo: bendroji instaliuotoji galia padidėjo 167,0 MW, arba 10,4 proc., o elektros energijos gamyba – 661,2 GWh, arba 28,2 proc.

Energijos ir šilumos kogeneracija 2020 m. padidėjo 37,7 GWh, arba 7,8 proc., lyginant su 2019 m.

⁸ taip lengviau lyginti su NAIEVP 10a lentele

⁹ normalizuotas pagal Direktyvą 2009/28/EB ir Eurostato metodiką

¹⁰ ne hidroakumuliacinių elektrinių elektros energijos gamybos duomenys (GWh) pateikiami neormalizuoti pagal Direktyvą 2009/28/EB ir Eurostato metodiką. Kaip paaiškino Lietuvos statistikos departamentas, rengiant informaciją, naudojama Eurostato priemonė SHARES. Nuo 2017 m. Eurostatas atliko pakeitimus ir nebedetalizuoja duomenų apie hidroenergiją, todėl be priemonės SHARES įvertinti detalesnės normalizuotos hidroenergijos negalima

¹¹ pagal naują Eurostato metodiką

¹² reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą)

1c lentelė. Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis (galutinis energijos suvartojimas¹³) Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies šildymo ir aušinimo sektoriuje (ktne)¹⁴ 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

Rodiklis	2019 m.	2020 m.
Geoterminė energija (išskyrus žemos temperatūros geoterminę šilumą, skirtą šilumos siurbliams)	0,0	0,0
Saulės energija	—	—
Biomasė ¹⁵ :	1163,0	1156,7
<i>kietoji biomasė</i>	1151,8	1145,3
<i>biodujos</i>	11,2	11,4
<i>skystieji bioproductai</i>	—	—
Atsinaujinančių išteklių energija, gaunama iš šilumos siurblių:		
– iš jų aeroterminė	—	—
– iš jų geoterminė	—	—
– iš jų hidroterminė	—	—
IŠ VISO:	1163,0	1156,7
– iš jų centralizuotas šildymas ¹⁶	46,2%	44,4%
– iš jų biomasė namų ūkiuose ¹⁷	38,7%	38,5%

Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis (galutinis energijos suvartojimas) Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies šildymo ir aušinimo sektoriuje (Ataskaitos 1c lentelė) apima tik kietosios biomasės ir biodujų naudojimą. 2020 m. biomasės šiame sektoriuje buvo sunaudota 6,3 ktne (0,5 proc.) mažiau, nei 2019 m. Tame tarpe mažiau biomasės buvo sunaudota ir centralizuotam šildymui (1,8 proc. punkto) bei šildymui ir aušinimui namų ūkiuose (0,2 proc. punkto).

1d lentelė. Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje (ktne)^{18,19} 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

Rodiklis	2019 m.	2020 m.
- Bioetanolis	9,7	15,7
- Biodyzelinas (FAME)	65,4	87,2
- Hidrinimu valytas augalinis aliejus	—	—
- Biometanas	—	—
- Fišerio-Tropšo dyzelinas	—	—
- Etil-tret-butyleteris, pagamintas iš bioetanolio	—	—
- Metil-tret-butyleteris, pagamintas iš biometanolio	—	—
- Dimetileteris, pagamintas iš biomasės	—	—
- Tret-amileteris, pagamintas iš bioetanolio	—	—
Biobutanolis	—	—
- Biometanolis	—	—
- Grynas augalinis aliejus	—	—

¹³tiesioginis naudojimas ir centralizuotas šildymas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 4 dalyje

¹⁴taip lengviau lyginti su NAIEVP 11a lentele

¹⁵reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą)

¹⁶centralizuotas šildymas ir (arba) aušinimas, palyginti su visu atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimu šildymui ir aušinimui

¹⁷palyginti su visu atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimu šildymui ir aušinimui

¹⁸reikia atsižvelgti tik į tuos biodegalus, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą)

¹⁹palengvina palyginimą su NAIEVP 12 lentele

Rodiklis	2019 m.	2020 m.
Iš viso tvarių biodegalų	75,1	102,9
Iš jų:	-	-
<i>tvarios gamybos biodegalai iš IX priedo A dalyje išvardytų žaliavų</i>	-	-
<i>kiti tvarios gamybos biodegalai 3 straipsnio 4 dalies e punkte nustatytam tikslui</i>	-	-
<i>tvarios gamybos biodegalai iš IX priedo B dalyje išvardytų žaliavų</i>	-	-
<i>tvarios gamybos degalai, kurių dalis siekiant atsinaujinančių išteklių energijos rodiklio ribojama pagal 3 straipsnio 4 dalies d punktą</i>	-	-
<i>importuoti iš trečiųjų šalių</i>	-	-
Vandenilis iš atsinaujinančių energijos išteklių	-	-
Elektros energija iš atsinaujinančių išteklių	2,05	2,01
Iš jos:		
<i>kelių transportas suvaratojo</i>	0,99	1,12
<i>geležinkelių transportas suvaratojo</i>	0,40	0,37
<i>kiti transporto sektoriai suvaratojo</i>	0,66	0,52

Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis Lietuvoje siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje (Ataskaitos 1d lentelė) pasižymėjo ženkliai išaugusiu bioetanolio suvartojimu 2020 m. (6 ktne, arba 61,9 proc.), lyginat su 2019 m. Tuo pat laikotarpiu didėjo biodyzelino (FAME) suvartojimas. Šių tvarių biodegalų bendrasis sunaudojimas (lyginant su 2019 m.) 2020 m. padidėjo 27,8 ktne, arba 37,0 proc.

Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas kelių transporte 2020 m. padidėjo 13,1 proc. (lyginant su 2019 m.), geležinkelių transporte buvo suvartota kiek mažiau, taip pat mažiau suvartota kituose transporto sektoriuose. Bendrasis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas transporto sektoriuje aptariamuoju laikotarpiu sumažėjo apie 2 proc.

2. Informacija apie priemones, kurių per pastaruosius 2 metus imtasi ir (arba) planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti didesnį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsizvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane²⁰ numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas)

2 lentelė. 2019–2020 metų visų politikos sričių ir priemonių apžvalga

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Bendrojo pobūdžio priemonės					
<p>1. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, įgyvendinimas.</p> <p>Toliau bus didinama atsinaujinančių energijos išteklių dalis Lietuvos vidaus energijos gamyboje ir galutiniame energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo ir didinant vietinės elektros energijos gamybos pajėgumus.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 14 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimas Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis, lyginant su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu padidės: iki 2020 metų – 30 proc.; iki 2030 metų – 45 proc.; iki 2050 metų – 80 proc.	Energetikos sektoriaus įmonės, energijos vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos, Lietuvos elektros energetikos asociacija, geriamojo vandens tiekėjai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>2. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“, įgyvendinimas.</p> <p>Didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus ištekliais, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su šalies bendru galutiniu energijos suvartojimu, 2020 metais sudarys ne mažiau kaip 23 proc.	Energetikos sektoriaus įmonės, energijos vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	2010–2020 m.

²⁰<https://tinyurl.com/y2a2f4t7>

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 1-180 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“					
<p>3. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo įgyvendinimas Nr. XI-1375.</p> <p>Nustatyti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reglamentavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje organizavimo teisiniai pagrindai, taip pat nustatytas energetikos tinklų operatorių, energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojų veiklos valstybinis reglamentavimas, priežiūra ir jų santykiai su kontrolę vykdančiomis institucijomis. Minėtu įstatymu nustatoma bendroji skatinimo vartoti atsinaujinančių išteklių energiją Lietuvos Respublikoje sistema.</p> <p>Tikslas – užtikrinti darnią atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą, skatinti tolesnį naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos vartojimą.</p> <p>Pagrindinis uždavinys – siekti, kad 2025 metais energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip 38 proc. ir kad ši dalis toliau būtų didinama. (Šio įstatymo pagrindinis uždavinys 2018 m. gruodžio 20 d. buvo pakeistas į teikiamą redakciją, kuri įsigaliojo 2019 m. gegužės 1 d.)</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu, 2025 metais sudarys ne mažiau kaip 38 proc.	Energinės gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>4. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos patvirtinimo“, įgyvendinimas.</p> <p>Programos paskirtis – įgyvendinti ilgalaikę Lietuvos miškų ūkio politiką, kuri derėtų su kitų susijusių sričių politika ir nustatyti miškų ūkio sektoriaus plėtros tikslus ir uždavinius laikotarpiui iki 2020 metų</p>	Reguliuojamoji	Padidinta miško kirtimo atliekų ir smulkios nelikvidinės medienos panaudojimo biokurui gaminti apimtis 2020 m. – 500 tūkst. kub. m	Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija, privačių miškų savininkai	Įgyvendinama	2012–2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>5. Komunalinių ir ūkinės veiklos atliekų biodegraduojančios dalies atskyrimas: (5.1.) Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymas, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimas.</p> <p>Nustatyta tvarka, kuria vadovaujantis vertinama mišrių komunalinių atliekų sudėtis, regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų atliekų sudėtis ir kiekis, rengiamos atliekų kiekio vertinimo ataskaitos.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 7 str. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimas Nr. 519 „Dėl Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. D1-661 „Dėl Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Komunalinių atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Atliekų rūšiavimo įrenginių operatoriai, regioninių nepavojingųjų atliekų sąvartynų operatoriai, vienos ar kelių savivaldybių įsteigti juridiniai asmenys, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančios savivaldybės, Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>(5.2.) Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimas, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį.</p> <p>Nustatyta tvarka, kuria vadovaujantis nustatoma komunalinių ir (ar) pramoninių (toliau – gamybos ir kitos ūkinės veiklos) atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidi dalis, naudojama atsinaujinančių išteklių energijos gamybai.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 7 str. 9 str., 10 str. ir 27 str. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6 str.</p>	Reguliuojamoji	Komunalinių, gamybos ir (arba) kitos ūkinės veiklos atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Ūkio subjektai, iš komunalinių ir (arba) ūkinės veiklos atliekų gaminantys ir (arba) naudojantis biodujais, kietąjį atgautąjį kurą, eksploatuojantys ar	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 4d. įsakymas Nr. D1-810 „Dėl Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikos patvirtinimo“			prižiūrintys atliekų sąvartynus		
<p>6. Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos nedidelius įrenginius montuojančių specialistų rengimas ir jų darbų kokybės priežiūra:</p> <p>(6.1.) Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimas atestacijai.</p> <p>Nustatyta nedidelės apimties (iki 100 kW vardinės atiduodamosios galios) biomasės katilus ir nemūrinės krosnis, geotermines sistemas ir šilumos siurblius, saulės šviesos ir saulės šilumos energijos gamybos įrenginius montuojančių (įskaitant paleidimą ir derinimą) specialistų (montuotojų) rengimo atestacijai tvarką ir sąlygas pagal Direktyvos 2009/28/EB reikalavimus.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 str. ir 45 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 1-329 „Dėl Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Nustatyta montuotojų rengimo atestacijai tvarka ir sąlygos	Montuotojai, jų rengimo įstaigos, paskirtoji valstybės institucijai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>(6.2.) Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų atestavimas.</p> <p>Nustatyta atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų ir kitų energetikos darbuotojų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kvalifikaciniai ir kvalifikacijos tobulinimo reikalavimai; 2) kategorijų sąrašai ir veiklų bei darbų sritys; 3) atestavimo proceso dalyvių pagrindinės funkcijos, atestavimo tvarka ir jų pažymėjimų registro reikalavimai; 4) ginčų sprendimo tvarka. <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 str. ir 45 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 6 str. ir 28 str.</p>	Reguliuojamoji	Nustatyta atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų ir kitų energetikos darbuotojų atestavimo tvarka ir sąlygos	Energetikos darbuotojai, įskaitant montuotojus, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ²¹ , sertifikavimo įstaigos, energetikos įmonės	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

²¹iki 2019-07-01 – Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymas Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p> <p>(6.3) Nustatyta energetikos darbuotojų, kurie montuoja (įskaitant paleidimą ir derinimą) nedidelės apimties (iki 100 kW varinės atiduodamosios galios) atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius (biomasės katilus ir nemūrinės krosnis, geotermines sistemas ir šilumos siurblius, saulės šviesos ir saulės šilumos energijos gamybos įrenginius), atliekamų minėtų įrenginių (toliau – įrenginiai) montavimo darbų kokybės priežiūros tvarka bei sąlygos [negalioja] nuo 2019-07-01].</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 str. ir 45 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 1-330 „Dėl atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginių montavimo darbų kokybės priežiūros“ [negalioja] nuo 2019-07-01]</p>	Reguliuojamoji	Nustatyta montuotojų montavimo darbų kokybės priežiūros tvarka bei sąlygos	Montuotojai, sertifikavimo įstaigos, priežiūros institucija	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>7. Miško kirtimo atliekų platesnis naudojimas energijai gaminti:</p> <p>(7.1.) Palankesnės sąlygos miško kirtimo atliekų ruošai ir jų sandėliavimui.</p> <p>Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas miško kirtimo atliekų ruošai ir jų sandėliavimui, nustatyti pagrindiniai miško kirtimų (medienos ruošos, medienos ištraukimo) miškuose biologiniai, ekologiniai ir technologiniai reikalavimai.</p> <p>Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 16 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“.</p> <p>(7.2.) Miško kirtimo atliekų panaudojimo skatinimas.</p> <p>Siekiant skatinti miško kirtimo atliekų panaudojimą, reglamentuotas visų nuosavybės formų miškų vidinės miškotvarkos projektų rengimas, derinimas, tvirtinimas, registravimas ir jų parengimo kokybės kontrolė, nustatyta, kad vidinės miškotvarkos projekto projekcinėje dalyje turi būti įvertinamas potencialiai naudotinų miško kirtimo atliekų kiekis.</p> <p>Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 14 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų rengimo ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miško savininkai, valdytojai, naudotojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miškotvarkos projekto rengėjai (miškotvarkos projekto autoriai ir (arba) miškotvarkos projektus rengiantys juridiniai asmenys)	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>8. Prekyba valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis.</p> <p>Nustatyta valstybiniuose miškuose pagamintos žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų prekybos organizavimo ir administravimo tvarka, pardavimo aukcionuose dalyvavimo sąlygos, pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo ir jų vykdymo, kainų nustatymo ir pasiūlytų kainų vertinimo tvarka.</p> <p>Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 7 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Medienos pardavėjai (valstybinių miškų valdytojai), medienos pirkėjas (fizinis ar juridinis asmuo, perkantis medieną)	Įgyvendinama	Nuo 2018 m.
<p>9. Geoterminės energijos išteklių panaudojimo galimybių ir būdų didinimas.</p> <p>Geoterminės energijos indėlio į energetinius šalies išteklius didinimui, jos racionaliam ir efektyviam naudojimui, įvertinamas bendrasis geoterminių išteklių potencialas šalyje, nustatant sekliosios ir giliosios geotermijos išteklius ir jų plėtros gaires, panaudojimo galimybes ir būdus.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 4 str. 1 dalis.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. D1-880 „Dėl Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2016–2020 metų programos „Geoenergetika ir saugi aplinka patvirtinimo“</p>	Informacinė	Įvertintas bendrasis geoterminių išteklių potencialas šalyje, nustatyti sekliosios ir giliosios geotermijos išteklių jų panaudojimo galimybes ir būdai	Valstybės institucijos	Įgyvendinama	2016–2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>10. Statybos leidimų išdavimo procedūrų įrenginiams, gaminantiems energiją naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supaprastinimas.</p> <p>Statybos leidimų išdavimo procedūrų įrenginiams, įskaitant gaminančius energiją naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supaprastinimui nustatyta:</p> <p>1) statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį;</p> <p>2) ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių sąrašas;</p> <p>3) nesudėtingųjų statinių sąrašas ir nesudėtingiesiems statiniams priskirtų pastatų ir inžinerinių statinių paprastų konstrukcijų požymiai ir techniniai parametrai.</p> <p>Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 str., 4 str. ir 24 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. D1-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Palankesnės statybos leidimų išdavimo procedūros	Atsinaujinančių išteklių energijos gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2017 m.
<p>11. Energijos beveik nevartojančių pastatų, kuriuose didžiąją sunaudojamos energijos dalį sudaro atsinaujinančių išteklių energija statybų skatinimas.</p> <p>Projektuojant naujus pastatus (jų dalis), turi būti įvertinta didelio naudingumo ir (ar) iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunamos energijos naudojimą užtikrinančių statinio inžinerinių sistemų naudojimo galimybė ir projekte pateikti pagrindiniai motyvai, pagrindžiantys pasirinktus projekto sprendinius.</p> <p>Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 8 str. ir 51 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. D1-754 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo didinimas ir efektyvinimas	Projektuotojai, investuotojai	Įgyvendinama	Nuo 2017 m.
<p>12. Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+ (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.2.1-LVPA-K-836).</p> <p>Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių energijos gamybos pajėgumų įrengimas, naujų atsinaujinančių energijos išteklių efektyvesnio panaudojimo technologijų kūrimas ir diegimas pramonės įmonėse, siekiant naudoti energiją pačių įmonių vidiniams poreikiams tenkinti bei sudarant galimybę perteklinę energiją tiekti kitoms pramonės įmonėms ar perduoti į centralizuotus energetinius tinklus.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos</p>	Finansinė	Sumažintas energijos vartojimo intensyvumas pramonės įmonėse, padidinant atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą,	Pramonės įmonės	Įgyvendinama	2014–2022 m. (I kvietimas 2016-10-25; II ir III kvietimai 2017-07-24; IV ir V kvietimai 2019-12-18)

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis ir minėtų taisyklių priedo 4 prioriteto 2 projektas.</p> <p>Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. spalio 20 d. įsakymas Nr. 4-647 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės Nr. 04.2.1-LVPA-K-836 „Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašo“</p>		<p>papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai – 402,22 MW</p>			
<p>13. Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus mieste (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.1.1-LVPA-V-108).</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo plėtra efektyviai šilumos ir elektros energijos gamybai kogeneracinėje elektrinėje Vilniuje.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. balandžio 20 d. įsakymas Nr. 1-108 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-V-108 priemonės „Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus mieste“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“</p>	Finansinė	<p>Atsinaujinančių išteklių energijos dalis 2023-12 galutiniame energijos balanse – 28 proc., papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai – 228 MW</p>	„Lietuvos energija“, UAB ²² ; UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	Įgyvendinama	2014–2023 m.
<p>14. Komunalinių atliekų deginimo pajėgumų plėtra (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 05.2.1-APVA-V-022).</p> <p>Komunalinių atliekų deginimo (naudojimo energijai gauti) įrenginių statyba.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimas Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, 65 punktas.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. kovo 15 d. įsakymas Nr. D1-224 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto</p>	Finansinė	<p>Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų 2023-12 dalis – 30 proc., sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai –</p>	UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	Įgyvendinama	2014–2023 m.

²²nuo 2019 m. – valstybės kapitalo energetikos įmonių grupė UAB „Ignitis grupė“

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
„Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.2.1-APVA-V-022 priemonės „Komunalinių atliekų deginimo pajėgumų plėtra“ projektu finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“		160 tūkst. tonų per metus			
<p>15. Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.1.1-LVPA-K-110).</p> <p>Naujų didelio efektyvumo biokuro kogeneracijos įrenginių (iki 5 MW elektrinės galios, visas nominalus šiluminis našumas ne didesnis nei 20 MW) įrengimas centralizuoto šilumos teikimo sistemose (išskyrus Vilniuje ir Kaune).</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 1-338 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-K-110 priemonės „Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas“ projektu finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis 2023-12 galutiniame energijos balanse – 28 proc., papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai – 45,35 MW	Šilumos tiekėjai ir (potencialūs) nepriklausomi šilumos gamintojai.	Įgyvendinama	2014–2023 m.
<p>16. Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 01.2.2-LMT-K-718).</p> <p>Aukšto lygio tyrėjų grupių vykdomi moksliniai tyrimai, skirti kurti ūkio sektoriams aktualias MTEP [mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros] veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami.</p> <p>Mokslininkų iš užsienio pritraukimas vykdyti mokslinius tyrimus, skirtus kurti ūkio sektoriams aktualias MTEP veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami.</p> <p>Paralelinių laboratorijų MTEP veikla, skirta kurti ūkio sektoriams aktualias MTEP veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. balandžio 10 d. įsakymas Nr. V-237 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ 01.2.2-LMT-</p>	Finansinė	Atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo plėtrai skirtų tyrimų rezultatai, kurie kurie vėliau galėtų būti komercinami	Mokslo ir studijų institucijos; universitetų ligoninės	Įgyvendinama	2014–2023 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
K-718 priemonės „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“					
<p>17. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimas.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Vienas iš programos prioritetų / tikslinė sritis – atsinaujinančių energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo bei naudojimo bioekonomikos tikslais palengvinimas. Remiamos investicijos į pirminės žemės ūkio produkcijos gamybos procese susidarančių atliekų panaudojimą biodujoms gaminti, įrengiant biodujų jėgaines, kuriose pagaminta šilumos ir elektros energija naudojama tik ūkio reikmėms tenkinti bei remiamos investicijos į miškininkystės technologijas, skirtas biomasės gamybai ir skatinančias miško priežiūros ir kirtimo atliekų panaudojimą. Bendros investicijos į atsinaujinančiosios energijos gamybą – 81 306 344,21 euro (siektina reikšmė 2023 m.).</p> <p>Taip pat teikiama parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūros kūrimą, gerinimą arba plėtojimą, įskaitant investicijas į atsinaujinančiosios energijos gamybą ir energijos taupymą.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos finansinis planas, patvirtintas 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymas Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“</p>	Finansinė	Energijos gamybos iš atsinaujinančių žemės ūkio ir miškininkystės išteklių plėtra	Ūkininkai ir miškų valdytojai	Įgyvendinama	Nuo 2014 m.
<p>18. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos įgyvendinimas.</p> <p>Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. rugpjūčio 17 d. sprendimu Nr. C(2015)5897.</p> <p>Akvakultūros įmonių priklausomybės nuo energetinių išteklių mažinimas panaudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą. Įgyvendinant šią veiksmų programą skatinamos investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. 3D-393 „Dėl Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2014–2020 metais plano patvirtinimo“.</p> <p>Dauguma šio plano tikslų ir uždavinių bus įgyvendinami per Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programą. Plano įgyvendinimo priemonės</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo plėtra	Tvenkinių akvakultūros ūkiai ir UAS įmonės (įmonės, kurios plėtoja akvakultūrą uždaruose akvakultūros sistemose)	Įgyvendinama	Nuo 2014 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo lėšų					
<p>19. Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo visuose šalies ūkio sektoriuose priemonės ir asignavimai.</p> <p>Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstituciniame veiklos plane nustatytos, be kita ko, ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo visuose šalies ūkio (ekonomikos) sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis ir kita) priemonės ir asignavimai šioms priemonėms įgyvendinti bei siekiama užtikrinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 23 d. nutarimas Nr. 366 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos 2013–2020 metų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ [negalioja nuo 2021-09-24]</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo didinimas ir efektyvinimas	Valstybės institucijos, savivaldybių institucijos, Lietuvos mokslo taryba, AB „Energijos skirstymo operatorius“, valstybinės mokslo ir studijų institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2013 m.
<p>20. Investicijos į miškininkystės technologijas (Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonė).</p> <p>Atsinaujinančių energijos šaltinių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimas bioekonomikos tikslais. Pagal priemonės veiklos sritį, be kita ko, remiamas miškų ūkio modernizavimas, miško kirtimo, apvaliosios medienos ir medienos biokuro ruošos technologijų diegimas, paslaugų miškų sektoriuje teikimas.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos finansinis planas, patvirtintas 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymas Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra	Privačių miškų valdytojai, savivaldybės ir labai mažos bei mažos įmonės	Įgyvendinama	2014–2020 m.
<p>21. Klimato kaitos programos įgyvendinimas.</p> <p>Klimato kaitos valdymo priemonėms papildomai finansuoti sudaryta Klimato kaitos programa. Šios programos lėšos, be kita ko, naudojamos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui skatinti, aplinkai palankioms technologijoms, iš jų – efektyvios energijos gamybos kogeneracijos būdu, diegti. Taip pat visuomenei informuoti ir šviesti, mokslo tiriamiesiems darbams ir jų sklaidai, veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims konsultuoti ir mokyti aktualiaisiais klimato kaitos politikos valdymo ir įgyvendinimo, energijos vartojimo</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra	Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo ir aplinkai palankių technologijų diegimo klausimais.</p> <p>Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 10 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>					
<p>22. Atsinaujinančių energijos išteklių plėtros prognozės, efektyvaus naudojimo ir socialinio poveikio tyrimas.</p> <p>Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos „Atsinaujinančių energijos išteklių plėtros prognozės, efektyvaus naudojimo ir socialinio poveikio tyrimas“ tikslas – ištirti atsinaujinančių energijos išteklių gamybos plėtros tendencijas, prognozuoti šių išteklių vartojimo perspektyvą, įvertinti aplinkos apsaugos problemas, išanalizuoti Nacionalinius darnaus vystymosi strategijos prioritetus ir principus, derinant aplinkos apsaugos ir energetikos tikslus.</p> <p>Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. balandžio 24 d. įsakymo Nr. V-273 „Dėl ilgalaikių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros 2017-2021 metų programų patvirtinimo“ 4.2 papunktis, 6 priedas</p>	Mokslo tyrimai	<p>Atlikti fundamentiniai tyrimai, prognozės, įverčiai, pagamintas ir išbandytas agrokuras ir kt. 18 publikacijų WoS žurnaluose²³, 5 straipsniai mokslo populiarinimo žurnaluose, rezultatų pristatymas 5 tarptautinėse ir 7 šalies konferencijose ir pan.</p>	Valdžios ir savivaldos institucijos, energetikos sektoriaus įmonės, energijos vartotojai, kiti suinteresuotieji asmenys	Įgyvendinama	2017–2021 m.
<p>23. Lietuvos energetikos srities inovacijų ekosistemos sustiprinimo veiksmų plano įgyvendinimas.</p> <p>Šis veiksmų planas numato konkrečius uždavinius ir jų įgyvendinimo terminus energetikos sektoriaus inovacijų (tame tarpe ir atsinaujinančių energijos išteklių srityje) finansavimo,</p>	Reguliuojamoji	Energinės inovatyviosios gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Ministerijos, valstybinės institucijos, energetikos įmonė, asociacijos,	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.

²³į Thomson-Reuters Web of Science (WoS) bazėse įtrauktus užsienio žurnalus, turinčius citavimo indeksą

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>žmogiškųjų išteklių, infrastruktūros, produktų ir paslaugų, mokslo ir technologijų, reguliacinės aplinkos, vartotojų bei komunikacijos srityse 2020–2030 metais.</p> <p>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133, 1.4 papunktis.</p> <p>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1210, 11.1.3 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. 1-283 „Dėl Lietuvos energetikos srities inovacijų ekosistemos sustiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“</p>			mokslo ir studijų institucijos, kitos suinteresuotosios šalys		
<p>24. Pajamų, gautų vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, panaudojimas.</p> <p>Lėšos skiriamos Lietuvos Respublikoje atliekamiems mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje projektams ir Lietuvos Respublikoje įgyvendinamiems elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos mažos galios elektrinėse projektams. Taip pat Lietuvos Respublikoje atliekamiems su kitomis valstybėmis įgyvendinamiems, Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ numatytų Europos partnerysčių ir (ar) kitų tarptautinių mokslinių tyrimų projektams.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 58 str. 9 dalis.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimas Nr. 1187 „Dėl Paramos atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai, energijos efektyvumo didinimui, moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 1 punktas.</p> <p>2017 m. spalio 26 d. Lietuvos Respublikos ir Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės susitarimas dėl atsinaujinančių išteklių energijos statistinio perdavimo siekiant planinių rodiklių pagal Direktyvą 2009/28/EB.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 4 d. įsakymas Nr. 1-361 „Dėl pajamų, gautų vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, panaudojimo krypties patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	<p>Energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas</p> <p>Mokslo ir verslo, kuriant ar tobulinant MTEP produktus, bendradarbiavimo skatinimas ir privačių investicijų į MTEP veiklas atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje skatinimas</p>	Juridiniai asmenys, atitinkantys labai mažos, mažos, vidutinės arba didelės įmonės statusą, sudaręs su Lietuvos mokslo ir studijų institucija jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį ar kitą lygiavertį susitarimą, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos, ūkininkai, labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės, išskyrus pramonės įmonės	Įgyvendinama	Nuo 2019 m.
25. Mokslo ir verslo, kuriant ar tobulinant MTEP produktus, bendradarbiavimo skatinimas ir privačių investicijų į MTEP veiklas atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje skatinimas	Finansinė	Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros	Juridiniai asmenys, atitinkantys labai mažos, mažos, vidutinės arba	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Lėšos skiriamos Lietuvos Respublikoje atliekamiems mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje projektams. Taip pat Lietuvos Respublikoje atliekamiems su kitomis valstybėmis įgyvendinamiems, Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ numatytų Europos partnerysčių ir (ar) kitų tarptautinių mokslinių tyrimų projektams.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimas Nr. 1187 „Dėl Paramos atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai, energijos efektyvumo didinimui, moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 1 punktą.</p> <p>2017 m. spalio 26 d. Lietuvos Respublikos ir Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės susitarimas dėl atsinaujinančių išteklių energijos statistinio perdavimo siekiant planinių rodiklių pagal Direktyvą 2009/28/EB.</p> <p>Lietuvos Respublikos Energetikos ministro 2020 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 1-367 „Dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje projektų atrankos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>		atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje projektų didinimas	didelės įmonės statusą, sudaręs su Lietuvos mokslo ir studijų institucija jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį ar kitą lygiavertį susitarimą		
Elektra					
<p>26. Pirmenybinis elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, persiuntimas elektros energijos perdavimo ar skirstymo tinklais.</p> <p>Elektros tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiama elektrinė, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių išteklių, iš gamintojo (tuo atveju, jei įgyjama teisė pasinaudoti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedu (toliau – kainos priedas)) priima, perduoda ir (ar) paskirsto skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų pagamintos elektros energijos atžvilgiu. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 17 str. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 31 str. 2 d., 39 str. 2 d.</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai, elektros energijos perdavimo sistemos ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m
<p>27. Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios elektrinės prijungimo prie elektros tinklo nuolaida [galiojo iki 2019-04-30].</p> <p>Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų kaina yra lygi rangovo, laimėjusio elektros tinklų</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	2011–2019 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl gamintojo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, atliktų darbų kainai. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka elektrinę pastatę ar įrengę asmuo apmoka faktines elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidas: 1) 40 procentų – elektrinių, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, prijungimo prie elektros tinklų išlaidų; 2) 20 procentų – elektrinių, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW, prijungimo prie elektros tinklų išlaidų.</p> <p>Minėtos nuostatos netaikomos, kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo teisės aktų nustatyta tvarka elektrinės prijungimo prie elektros tinklų darbus atlieka pats.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 21 str. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimas Nr. O3-235 „Dėl Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“</p>		energijos išteklių didėjimas			
<p>28. Prieigos prie elektros tinklų užtikrinimas ir tinklų optimizavimas.</p> <p>Elektros tinklų operatorius parengia ir viešai paskelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais, kuriais vadovaujantis atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti statomą elektrinę prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 14 str. 2 ir 7 dalys.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p> <p>Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 25 d. nutarimas Nr. O3-193 „Dėl Reikalavimų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašui patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Prieigos prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams gerėjimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>29. Elektros energijos, kuriai pagaminti naudoti atsinaujinantys energijos ištekliai, balansavimas ir elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimas.</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Vienos iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinamo priemonių (tais atvejais, jei buvo įgyta teisė pasinaudoti fiksuotu tarifu / kainos priedu):</p> <p>1) elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu;</p> <p>2) elektros energijos gamintojų, vykdančių bandomuosius vėjo elektrinių, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra ne didesnė kaip 3 MW, projektus arba bandomuosius vėjo elektrinių, kai elektrinę sudaro ne daugiau kaip 3 elektros gamybos įrenginiai, projektus, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3 str. ir 20 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>		naudojant atsinaujinančius energijos išteklius didėjimas	gamintojai, elektros tinklų operatoriai		
<p>30. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijos.</p> <p>Energijos (elektros energijos ir šilumos ar vėsumos energijos), pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijos išduodamos, perduodamos ir jų galiojimas panaikinamas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis, vadovaujantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 str., 28 ir 29 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“ 1 punktas.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. lapkričio 14 d. įsakymas Nr. 1-298 „Dėl Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo ir kitose valstybėse narėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai; elektros energijos tiekėjai; elektros energijos perdavimo sistemos operatorius; elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai; kiti elektros energijos rinkos dalyviai, kurie yra registruojami kilmės garantijų duomenų bazėje	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
31. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimai.	Reguliuojamoji	Teisiškai sureguliuotas	Elektros energijos iš atsinaujinančių	Įgyvendinama	Nuo 2013 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Esami elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumai gali būti plėtojami ar nauji elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumai naujoje vietoje įrengiami Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių, išskyrus atvejus, numatytus Elektros energetikos įstatyme, kai toks leidimas nereikalingas. Leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimus gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių išduoda Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Šių leidimų išdavimo tvarką ir sąlygas, jų galiojimo terminus ir galiojimo terminų pratęsimo tvarką bei sąlygas nustato Elektros energetikos įstatymas. Visi leidimų išdavimo, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras reglamentuojantys aprašai ir taisyklės, taikomi elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams, susijusioms perdavimo ir skirstymo tinklų infrastruktūroms ir biomasės pavertimo biodegalais ar kitais energijos produktais procesams, privalo būti objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir būtini, nediskriminuojantys ir kad juose būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijų ypatybes.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 16 str. ir 49 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 5 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 6 str. ir 16 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimas Nr. 829 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymas Nr. 1-212 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ [negalioja nuo 2019-08-09]</p>		<p>leidimų išdavimas elektros energetikos veiklai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje</p>	<p>energijos išteklių gamintojai</p>		
<p>32. Kainos priedas, skiriamas skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų (toliau – aukcionas) būdu.</p> <p>Elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius išteklius ir šios elektros energijos, kurią gamina elektros energijos gamintojai, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, balansavimas, vykdomi nustatyta tvarka, yra viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 str. (redakcija galiojusi nuo 2019 05 01)</p>	<p>Finansinė</p>	<p>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijos gamybai skatinimas</p>	<p>Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai</p>	<p>Įgyvendinama</p>	<p>Nuo 2019 m.</p>

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (redakcija galiojusi nuo 2019 04 24).</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija parengė ir patvirtino šiuos pagrindinius teisės aktus, įgyvendinančius Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas:</p> <p>1) 2019 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. O3E-139 „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“;</p> <p>2) 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimas Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“;</p> <p>3) 2011 m. liepos 29 d. nutarimas Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ (redakcija galiojusi nuo 2019 08 06)</p>					
<p>33. Elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminančių vartotojų veiklos plėtra.</p> <p>Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nėra didesnė kaip 500 kW. Elektros energija gali būti gaminama gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20(1) str.</p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2 str. 9 dalis, 16 str. 26 dalies 4 punktas</p>	Reguliuojamoji	Teisinis suregulavimas	Elektros energijos vartotojai	Įgyvendinama	Nuo 2018 m.
<p>34. Fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas, skiriamas aukciono būdu (nuostatos nebetaikomos nuo 2015 m., kai buvo pasiektos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytos kvotos, įstatymo pakeitimai įsigaliojo nuo 2019 05 01).</p> <p>Fiksuoti tarifai nustatomi ir skatinimo kvotos didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms paskirstomos aukciono būdu. Nekintančios skatinimo priemonės taikomos 12 metų laikotarpiu nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 str. (redakcija galiojusi iki 2019 05 01)</p>	Finansinė	Energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinta	Nuo 2011 m. iki 2019 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 810 „Dėl atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo kvotų ir aukcionų regionų patvirtinimo“ [negalioja nuo 2019-05-01].</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (redakcija galiojusi iki 2019 04 24).</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija parengė ir patvirtino teisės aktus, įgyvendinančius Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas. Pagrindiniai šie teisės aktai:</p> <p>1) 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimas Nr. 03-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“;</p> <p>2) 2011 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 03-249 „Dėl fiksuoto tarifo didžiausio galimo dydžio nustatymo“;</p> <p>3) 2011 m. liepos 29 d. nutarimas Nr. 03-235 „Dėl Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“;</p> <p>4) 2011 m. liepos 29 d. nutarimas Nr. 03-233 „Dėl Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo metodikos patvirtinimo“ [negalioja nuo 2019-05-21];</p> <p>5) 2011 m. liepos 29 d. nutarimas Nr. 03-229 „Dėl Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų pavirtinimo“ (redakcija galiojusi iki 2019 08 06)</p>					
<p>35. Atleidimas nuo akcizų.</p> <p>Nuo akcizų už elektros energiją atleidžiama:</p> <p>1) elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius;</p> <p>2) elektros energija, įskaitant pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kuri eksportuojama ar tiekama į kitą valstybę narę.</p> <p>Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 48 str.</p>	Finansinė	Energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai, eksportuotojai, tiekėjai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>36. Saulės šviesos energijos elektrinių įrengimas atnaujinant (renovuojant) daugiabučius namus.</p> <p>Nuo 2020 m. vasario 11 d., kai atnaujinamo (modernizuojamo) daugiabučio namo plotas yra per 1500 m², projekte turi būti numatyta įrengti saulės šviesos energijos elektrinę bendrosioms pastato reikmėms, išskyrus tuos atvejus, kai elektrinei įrengti nėra techninių galimybių.</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamyba bendrosioms pastato reikmėms	Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimas Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“					
<p>37. Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 13.1.2-LVPA-V-114).</p> <p>Mažos galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų, skirtų pasigaminti elektros energiją namų ūkių reikmėms, įrengimas: (1) vartojimo vietoje; (2) geografiškai nutolusiose nuo elektros energijos vartojimo vietose; (3) elektros energijos vartojimo vietoje daugiabučiame pastate ar jo teritorijoje.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 1-13 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-V-114 priemonės „Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis 2023-12 galutiniame energijos balanse – 28 proc., papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai – 38 MW	Fiziniai asmenys, nuosavybės teise valdantys gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), ir žemės sklypą, jei atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios technologijos bus įrengiamos ant žemės, kurie yra įregistruoti VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre	Įgyvendinama	2014–2023 m.
<p>38. AIE namų ūkiams (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.1.1-LVPA-V-115).</p> <p>Iki 10 kW galios AIE naudojančių technologijų, skirtų elektros energijos gamybai namų ūkių reikmėms, įsigijimas iš elektrinių parkų.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. 1-312 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis 2023-12 galutiniame energijos balanse – 28 proc., papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai – 46 MW	Fiziniai asmenys nuosavybės teise valdantys gyvenamosios paskirties vieno buto pastatą, gyvenamosios paskirties butą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), kurie turi būti įregistruoti VĮ	Įgyvendinama	2014–2023 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
skatinimas“ 04.1.1-LVPA-V-115 priemonės „AIE namų ūkiams“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“			Registrų centro Nekilnojamojo turto registre		
<p>39. Specialusis įpareigojimas valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai.</p> <p>Pavesta valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai vykdyti specialųjį įpareigojimą – statyti, modernizuoti ir plėtoti vėjo elektrinių ir jų komponentų gamybai, surinkimui ir (ar) sandėliavimui reikalingą infrastruktūrą.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gruodžio 2 d. nutarimas Nr. 1368 „Dėl specialiojo įpareigojimo valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai nustatymo“</p>	Reguliuojamoji	Energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai, vėjo elektrinių statytojai	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.
<p>40. Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos mažos galios elektrinėse didinimas.</p> <p>Nustatyta elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos mažos galios saulės ir vėjo elektrinėse projektų finansavimo tvarka, reikalavimai pareiškėjams, projektams ir projektų paraiškoms, finansavimo sąlygos, projektų atrankos stebėseną ir projektų įgyvendinimo kontrolė.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 5 str. 1 dalies 6 punktas.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20² str. 14 dalis, 58 str. 9 dalis.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimas Nr. 1187 „Dėl Paramos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai, energijos efektyvumo didinimui, moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymas Nr. 1-366 „Dėl Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos mažos galios elektrinėse projektų atrankos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Viešoji įstaiga, turinti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą ar siekianti jį įgyti, labai maža, maža ir vidutinė įmonė, išskyrus pramonės įmones, arba ūkininkas	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.
<p>41. Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalys, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtosios galios.</p> <p>Nustatyta Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalis ir ribos, kur tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai iki 2030 metų, ir šių elektrinių įrengtoji galia.</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija; Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorius LITGRID, AB	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 str. 1 dalies 9 punktas; 22 str. 1 dalis.</p> <p>Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“.</p> <p>Nacionalinis energetikos ir klimato srities veikslių planas 2021–2030 m., kuriam pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 30 d. pasitarime (protokolas Nr. 52).</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 22 d. nutarimas Nr. 697 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo“</p>					
<p>42. Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje teritorijos, skirtos atsinaujinančios energetikos plėtojimui, inžinerinės infrastruktūros vystymo plano planavimo darbų programa</p> <p>Minėtoje programoje nustatyti šie planavimo tikslai: (1) sudaryti sąlygas elektros energijos gamybai iš vėjo energijos Baltijos jūroje; (2) sudaryti sąlygas didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį Lietuvos vidaus energijos gamyboje ir galutiniame energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo ir didinant vietinės elektros energijos gamybos pajėgumus.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 22 str. 1 dalis.</p> <p>Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. birželio 11 d. nutarimas Nr. XII-1781 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ patvirtinimo“.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 22 d. nutarimas Nr. 697 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo“.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. rugpjūčio 17 d. įsakymas Nr. 1-253 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje teritorijos, skirtos atsinaujinančios energetikos plėtojimui, inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“.</p>	Reguliuojamoji	Energinės gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Planavimo organizatorius – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Infrastruktūros vystymo plano rengėjas – fizinis asmuo, juridinis asmuo ar jo padalinys, kita organizacija ar jos padalinys, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka turintis teisę ES rengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentus	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. rugsėjo 23 d. įsakymas Nr. 1-306 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje teritorijos, skirtos atsinaujančios energetikos plėtojimui, inžinerinės infrastruktūros vystymo plano planavimo darbų programos patvirtinimo“					
Šiluma ir vėsuma					
<p>43. Atsinaujančių energijos išteklių naudojimo šilumos ir vėsumos energijai gaminti skatinimas.</p> <p>Valstybė (savivaldybės) Lietuvos Respublikos atsinaujančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis skatina šilumos ir vėsumos energijos gamybą naudojant atsinaujančius energijos išteklius, be kita ko, planuojant ir vykdant šilumos ir vėsumos energijos gamybos pajėgumų plėtrą, taip pat užtikrinant privalomą šilumos energijos gamybos įrenginių prijungimą prie šilumos perdavimo tinklų ir šilumos energijos, pagamintos naudojant atsinaujančius energijos išteklius, supirkimą pirmumo teise.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1 str., 3 str., 7 str., 11 str., 12 str., 23–27 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 4 str., 10 str. ir 10¹ str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Atsinaujančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujančių energijos išteklių naudojimas šilumos ir vėsumos energijai gaminti	Šilumos ir vėsumos gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>44. Rekonstruojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus, užtikrinti, kad Vilniaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta atsinaujančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių.</p> <p>Vilniaus kogeneracinės jėgainės elektrinė galia sudarys apie 100 MW, o šiluminė galia – apie 240 MW. Ši jėgainė galės pagaminti apie 40 proc. Vilniaus m. centralizuotai tiekiamos šilumos per visus metus.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 str. ir 7 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Vilniaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai bus įrengta apie 100 MW elektrinės galios / apie 240 MW šiluminės galios atsinaujančius ir (ar) vietinius energijos išteklius	Valstybės kapitalo energetikos įmonių grupė UAB „Ignitis grupė“, UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	Įgyvendinama	Nuo 2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
		(komunalines atliekas) naudojančių įrenginių			
<p>45. Rekonstruojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus, užtikrinti, kad Kauno centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių.</p> <p>Kaune 2020 metais pradėjo veikti didelio efektyvumo atliekomis kūrenama Kauno kogeneracinė jėgainė, kurios instaliuota elektrinė galia siekia iki 26 MW, o pačios elektros gamybos galia iki 24 MW, šilumos gamybos galia apie 70 MW. Tai kasmet leis racionaliai panaudoti apie 200 tūkst. tonų regione susidarantių komunalinių atliekų, likusių po rūšiavimo, ir pagaminti apie 500 GWh šilumos bei apie 170 GWh elektros energijos. Jėgainėje galima pagaminti apie 40 proc. Kauno miesto šilumos poreikio.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 str. ir 7 str. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Kauno centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai įrengta iki 24 MW elektrios gamybos galios / apie 70 MW šiluminos gamybos galios atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių įrenginių	Valstybės valdoma energetikos įmonių grupė „Ignitis grupė“ [priklauso 51 proc. jėgainę statančios įmonės akcijų] ir energetikos bendrovė „Fortum Heat Lietuva“ [49 proc. akcijų]	Įgyvendinama	Nuo 2015 m.
<p>46. Statant naujus kogeneracinius pajėgumus, užtikrinti, kad kitų miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta 43 MW elektrinės galios biokuro ir (ar) biodujų kogeneracinių įrenginių.</p> <p>Priemonė skirta mažinti šilumos energijos kainas ir aplinkos taršą, šilumos energijai gaminti naudojamo kuro balanse teikiant pirmenybę atsinaujinantiems ir (ar) vietiniams ištekliams.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 str. ir 7 str. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Kitų miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta 43 MW elektrinės galios biokuro ir (ar) biodujų kogeneracinių įrenginių	Juridiniai asmenys	Planuojama	Nuo 2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>47. Įrengti naujus ar modernizuoti esamus atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius šilumos energiją gaminančius įrenginius.</p> <p>Numatoma įrengti naujus įrenginius ar pritaikyti esamų įrenginių pajėgumus arba prie centralizuoto šilumos tiekimo prijungti esamus įrenginius, kurie atitiktų Direktyvos 2010/75/ES reikalavimus.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 str. ir 7 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Nauji ar modernizuoti esami atsinaujinančius energijos išteklius naudojantys šilumos energiją gaminantys įrenginiai	Juridiniai asmenys	Įgyvendinama	Nuo 2015 m.
<p>48. Bendros elektros ir šilumos gamybos centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje plėtra, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių.</p> <p>Siekiant užtikrinti ekonomiškai pagrįstą ir su elektros energijos sektoriaus vystymo strateginėmis kryptimis suderintą bendros elektros ir šilumos gamybos centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje plėtrą, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių, nuolatos peržiūrimi, esant reikalui pakeičiami ar parengiami nauji teisės aktai.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 str. ir 7 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Peržiūrėti, pakeisti, naujai parengti teisės aktai	Valstybinės ir savivaldybių institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2015 m.
<p>49. Biokuro panaudojimo skatinimas šilumos energijai gaminti (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.1.1-LVPA-K-109).</p> <p>Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių (iki 10 MW šiluminės galios) įrengimas rekonstruojamose ar naujai statomose katilinėse, pakeičiant iškastinį kurą centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 1 d. įsakymas Nr. 1-143 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-K-109 priemonės „Biokuro panaudojimo skatinimas šilumos energijai gaminti“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse – 28 proc., papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai – 72,02 MW	Šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai, eksploatuojantys iškastinį kurą naudojančius šilumos gamybos įrenginius	Įgyvendinama	2014–2023 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>50. Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.1.1-LVPA-K-112).</p> <p>Nusidėvėjusių biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas naujais (iki 10 MW šiluminės galios) centralizuoto šilumos tiekimo sistemose.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. 1-247 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-K-112 priemonės „Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse – 28 proc., pakeistų (naujai įrengtų) biokuro įrenginių vardinė (nominali) šiluminė galia – 35 MW	Šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai	Įgyvendinama	2014–2023 m.
<p>51. Katilų keitimas namų ūkiuose (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. 04.3.2-LVPA-V-111).</p> <p>Neefektyviai biomasę naudojančių katilų keitimas į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai (nauji efektyvūs biokuro katilai; šilumos siurbliai), namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunktis.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. sausio 17 d. įsakymas Nr. 1-12 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.2-LVPA-V-111 priemonės „Katilų keitimas namų ūkiuose“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“</p>	Finansinė	Namų ūkiai, kuriuose padidintas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo efektyvumas – 7900 vnt.	Namų ūkiai, kurie neefektyviai vartoja biomasę šilumos energijos gamybai	Įgyvendinama	2014–2023 m.
Biodegalai					
<p>52. Žaliavų, skirtų biodegalų gamybai, įsigijimo (išauginimo) išlaidų kompensavimas.</p> <p>Valstybės pagalba kompensuojant dalį rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų kainos teikiama iš valstybės biudžeto lėšų.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 10 str. 1 ir 2 dalys.</p>	Finansinė	Žemės ūkio produkcijos, naudojamos biodegalų gamybai, augimas	Biodegalų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2008 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymas Nr. 3D-417 „Dėl Biodegalų gamybos plėtos finansavimo taisyklių patvirtinimo“					
<p>53. Privalomas biodegalų maišymas į mineralinius degalus.</p> <p>Privalomam biodegalų maišymui į mineralinius degalus užtikrinti nustatyti atitinkami reikalavimai, kurie taikomi degalų pardavimo vietose ir šalies vidaus rinkoje parduodamiems degalams. Taip pat degalų pardavimo vietose gali būti prekiaujama biodegalais ir degalų mišiniais, kuriuose biodegalų, įmaišytų į mineralinius naftos produktus, procentinė dalis viršija nustatytas privalomas procentines dalis ir kurie atitinka Lietuvos, Europos arba įmonės standartuose nustatytus reikalavimus.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 39 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. 1-346 „Dėl Prekybos naftos produktais taisyklių patvirtinimo“.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas	Naftos produktų tiekėjai; degalų pardavėjai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>54. Energiniams produktams taikomas atleidimas nuo akcizų ir akcizų lengvatos.</p> <p>Nuo akcizų atleidžiamas dehidratuotas etilo alkoholis, skirtas biodegalų ir (ar) jų komponentų, ir (ar) biokuro gamybai.</p> <p>Akcizų lengvatos energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) biodegalų ir degalų mišinyje.</p> <p>Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 27 str. ir 40 str.</p>	Finansinė	Energetinių produktų, kurių sudėtyje yra biologinės kilmės medžiagų, gamybos augimo skatinimas	Energinų produktų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>55. Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių lengvata</p> <p>Nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš transporto priemonių, naudojančių nustatytus standartus atitinkančius biodegalus, ir pateikę biodegalų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus.</p> <p>Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 5 str. 3 dalies 4 punktas</p>	Finansinė	Biodegalų vartojimo augimo skatinimas	Biodegalų vartotojai (teršiantys iš mobilių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2003 m.
Biodujos					

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>56. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo dujoms gaminti skatinimas.</p> <p>Biodujų gamybai ir biodujų gamybos įrenginių prijungimui prie dujų sistemų yra suteiktas viešuosius interesus atitinkančių paslaugų statusas.</p> <p>Dujų sistemų operatoriai privalo sudaryti sąlygas biodujoms tiekti į dujų sistemas. Biodujų gamybos įrenginiai privalo būti prijungti prie dujų sistemų, jeigu biodujų gamintojas laikosi nustatytų techninių, kokybės ir kitų reikalavimų. Biodujų gamybos įrenginių prijungimui taikoma 40 proc. prijungimo kainos nuolaida.</p> <p>Nustatant gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo tarifus užtikrinama, kad šių tarifų taikymas nebūtų diskriminacinis biodujų atžvilgiu.</p> <p>Transporto sektoriuje skatinama naudoti biodujas ir kitus alternatyviuosius degalus.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 3 str., 6 str., 30–32 str., 34–36 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Biodujų gamybos skatinimas	Biodujų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2012 m.
<p>57. „Parama biodujų gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių“ (Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonė).</p> <p>Atsinaujinančių energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo bei naudojimo bioekonomikos tikslais palengvinimui remiama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biodujų gamyba iš gyvulių, paukščių mėšlo bei kitų biologiškai skaidžių atliekų; 2) biometano gamyba ir suspaudimas; 3) šilumos ir elektros energijos gamyba biodujų gamybos įrenginiuose; 4) deguotojo substrato gamyba. <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos finansinis planas, patvirtintas 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. rugpjūčio 11 d. įsakymas Nr. 3D-632 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“</p>	Finansinė	Biodujų gamybos plėtra	Biodujų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	2014–2020 m.
<p>58. Biodujų gamyba gyvulininkystės ūkyje iš ūkyje susidarantių atliekų (Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonė).</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra	Asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla ir savo	Įgyvendinama	2014–2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Pagal priemonės veiklos sritį remiama biodujų gamyba gyvulininkystės ūkyje iš ūkyje susidarantių atliekų. Pagamintos biodujos, šilumos ir elektros energija gali būti naudojamos tik žemės ūkio valdos reikmėms (ne pardavimui). Iš biodujų kogeneracinėje elektrinėje gali būti gaminama šilumos ir elektros energija, tačiau sunaudotos šilumos energijos dalis sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visos pagamintos energijos.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos finansinis planas, patvirtintas 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. 3D-302 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Pama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2015 metų, patvirtinimo“</p>			vardu įregistruvę ūkininko ūkį ir žemės ūkio valdą		
<p>59. Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijos.</p> <p>Nustatyta dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarka.</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 str. 2 dalies 6 punktas, 28 ir 29 str.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. gegužės 21 d. įsakymas Nr. 1-158 „Dėl Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės ir kitose valstybėse narėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Energinės gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius didėjimas	Subjektas, įgaliotas atlikti kilmės garantijų administravimo funkcijas; dujų gamintojai; dujų tiekėjai; dujų perdavimo sistemos operatorius ir dujų skirstymo sistemos operatorius; kiti dujų rinkos dalyviai	Įgyvendinama	Nuo 2019 m.
<p>60. Investicinė parama biometano dujų gamybai ir (ar) biodujų valymo įrenginiams įrengti.</p> <p>Parama juridiniams asmenims pagal Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2020 m. sąmatą detalizuojančio plano priemonę (1.2.7 papunktis) „Investicinė parama biometano dujų gamybai ir (ar) biodujų valymo įrenginiams įrengti“: (1) naujai statomai biodujų jėgainei, kartu su biodujų valymo įrenginiais leidžiančiais išvalytą biometaną tiekti į gamtinių dujų tinklus arba panaudoti transporto sektoriuje; (2) naujai statomiems biodujų valymo įrenginiams, leidžiantiems išvalytą biometaną tiekti į gamtinių dujų tinklus arba panaudoti transporto sektoriuje, prie jau veikiančios biodujų jėgainės.</p>	Finansinė	Biometano dujų gamyba ir (ar) įrengti biodujų valymo įrenginiai	Juridiniai asmenys – mažos, vidutinės arba didelės įmonės. Žemės ūkio veiklą vykdančys subjektai	Įgyvendinama	Nuo 2020 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Biometanas turi būti pagamintas iš žaliavų, arba jų dalies bendrame žaliavų masės balanse, numatytų Direktyvos 2018/2001 IX priedo A dalies sąraše. Pagamintas biometanas turi atitikti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5 ir 7 dalyse numatytus biodegalų tvarumo kriterijus, taip pat jeigu biometanas yra tiekiamas į gamtinių dujų tinklus – energetikos ministro patvirtintus gamtinių dujų kokybės reikalavimus.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. balandžio 3 d. įsakymas Nr. D1-187 „Dėl Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2020 m. sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo“</p>					
Biokuras					
<p>61. Skaidri, konkurencinga, mažai koncentruota vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų ir tiekėjų rinka.</p> <p>Ši priemonė sudaro galimybes prekiauti įvairių rūšių tvariais vietiniais ir atsinaujinančiais energijos ištekliais (kelmai, durpės, ligninas ir kt.), užtikrinti optimalią biokuro kainą šilumos gamintojams ir nustato Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos organizavimo, administravimo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja centralizuotos prekybos biokuru, prekybos gamtinėmis dujomis ir pagalbinais apsaugos nuo energijos kainų svyravimo instrumentais visuomeninius santykius. BALTPPOOL UAB yra licencijuotas energijos išteklių biržos operatorius, kuris organizuoja prekybą energijos išteklių biržoje ir suteikia galimybę biržos dalyviams naudotis biržos elektronine prekybos sistema.</p> <p>Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymas Nr. XI-2023.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymas Nr. 1-182 „Dėl Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo“.</p> <p>Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016 m. birželio 30 d. nutarimas Nr. O3-201 „Dėl Energijos išteklių biržos reglamento tvirtinimo“</p>	Reguliuojamoji	Sukurta skaidri, konkurencinga, mažai koncentruota vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų ir tiekėjų rinka	Vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklis naudojantys gamintojai ir tiekėjai	Įgyvendinama	Nuo 2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>62. Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių lengvata.</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamą į atmosferą taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime ar taršos leidime nustatytą teršalo kiekį, susidarantį naudojant biokurą, nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių atleidžiami.</p> <p>Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 5 str. 4 dalis</p>	Finansinė	Biokuro vartojimo augimo skatinimas	Biokuro vartotojai (teršiantys iš stacionarių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2006 m.
<p>63. Parama trumpos rotacijos plantaciniams želdiniams įveisti.</p> <p>Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ remiamas trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas, taip sukuriama papildoma biomasės šaltinį energijai gaminti. Paramos intensyvumas trumpos rotacijos želdiniams – 40 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didžiausia paramos suma projektui negali viršyti 30 000 Eur (trisdešimt tūkstančių eurų).</p> <p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. 3D-302 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2015 metų, patvirtinimo“</p>	Finansinė	Trumpos rotacijos plantacinių želdinių ploto didėjimas	Žemės ūkio naudmenas nuosavybės teise valdantys asmenys ir (arba) žemės ūkio naudmenas nuomojantys, valdantys panaudos ar kitais pagrindais asmenys	Įgyvendinama	Nuo 2014 m.
<p>64. Parama už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai.</p> <p>Nustatyta paramos skyrimo tvarka ir reikalavimai žemės ūkio veiklos subjektams, auginantiems energetinius augalus (žemės ūkio augalus: javus, rapsus, cukrinius runkelius, kukurūzus, daugiametes žoles, trumpas vegetacijos medžius ir krūmus (gluosnius, karklus, tuopas, drebulės, baltalksnius) biokuro žaliavai gaminti ir juos superkančioms ir perdirbančioms įmonėms.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 str. 2 dalis</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 5d. įsakymas Nr. 3D-223 „Dėl Paramos už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai, administravimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“</p>	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra	Biokuro žaliavos augintojai, supirkėjai ir perdirbėjai	Įgyvendinama	Nuo 2007 m.

Priemonių, kurių per pastaruosius 2 (2019–2020) metus imtasi Lietuvoje, siekiant skatinti didesnę atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsižvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai, bendrasis skaičius buvo 64, iš kurių 24 buvo bendrojo pobūdžio priemonės, elektros sektoriui skirta 19 priemonių, šilumos ir vėsumos sektoriui – 9 priemonės, dar po 4 priemonės buvo skirta tokiems sektoriams, kaip biodegalų, biodujų ir biokuro. Iš naujų, 2019–2020 m. pradėtų taikyti, pagrindinių priemonių paminėtinos:

- Lietuvos energetikos srities inovacijų ekosistemos sustiprinimo veiksmų plano įgyvendinimas (priemonė Nr. 23);
- Pajamų, gautų vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, panaudojimas (priemonė Nr. 24);
- Kainos priedas, skiriamas skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų būdu (priemonė Nr. 32);
- Saulės šviesos energijos elektrinių įrengimas atnaujinant (renovuojant) daugiabučius namus (priemonė Nr. 36);
- Specialusis įpareigojimas valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai²⁴ (priemonė Nr. 39);
- Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos mažos galios elektrinėse didinimas (priemonė Nr. 40);
- Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalys, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtosios galios (priemonė Nr. 41);
- Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje teritorijos, skirtos atsinaujinančios energetikos plėtojimui, inžinerinės infrastruktūros vystymo plano planavimo darbų programa (priemonė Nr. 42);
- Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijos (priemonė Nr. 59);
- Investicinė parama biometano dujų gamybai ir (ar) biodujų valymo įrenginiams įrengti (60).

---

²⁴statyti, modernizuoti ir plėtoti vėjo elektrinių ir jų komponentų gamybai, surinkimui ir (ar) sandėliavimui reikalingą infrastruktūrą

2.a. Informacija apie pasiektą pažangą vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai (*Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies e punktas*)

2019–2020 metų laikotarpiu priimti ir (ar) pakeisti pagrindiniai teisės aktai (įstatymai) siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas Nr. XI-1375:

1.1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5, 8, 10, 26, 28, 29, 36, 37, 39, 54, 57 straipsnių pakeitimo ir aštuntojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. [XIII-2017](#) (2019 m. kovo 21 d.). Pagrindinės nuostatos:

1) dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamų į gamtinių dujų sistemą, vienetui išduodama kilmės garantija, siekiant įrodyti galutiniams vartotojams, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija;

2) nustatoma, kad biodegalai ir skystieji bioproductai turi atitikti nustatytus tvarumo kriterijus, kai jie įmaišomi į degalus, pagamintus iš mineralinių degalų.

Atitiktį reikalavimams prižiūri Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

1.2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20(1) straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. [XIII-2200](#) (2019 m. birželio 6 d.). Pagrindinės nuostatos:

1) ribojamas asmenų, kurie savarankiškai arba per kitus asmenis siekia tapti gaminančiais vartotojais, ir asmenys, kurių elektrinės dalis nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdoma gaminančių vartotojų, dalyvavimas aukcione siekiant įgyti teisę į kainos priedą;

2) nauja redakcija išdėstomas 20(1) straipsnis „Gaminančių vartotojų veiklos plėtra ir jos kainodara“:

- gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nėra didesnė kaip 500 kW;

- detalizuojama gaminančių vartotojų pagaminto elektros energijos kiekio apskaita pagal elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis ir gaminančio vartotojo mokama naudojimosi elektros tinklais paslaugų kaina;

- naujai reglamentuojama elektros energijos gamyba gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos;

- gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją;

- gaminančių vartotojų ir jais siekiančių tapti asmenų elektrinių įrengtoji suminė galia neturi viršyti 200 MW, iš kurių 100 MW galia paskirstoma buitiniams vartotojams ir 100 MW galia – nebutiniams vartotojams. Pasiekus 200 MW gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią, atliekamas gaminančių vartotojų elektrinių plėtros vertinimas ir teikiamas Vyriausybei atitinkamas pasiūlymas dėl suminės galios didinimo arba pagrindimą, kodėl tolesnė gaminančių vartotojų elektrinių plėtra neturėtų būti skatinama;

- nustatoma tinklų operatorių sąnaudų, susijusių su gaminančio vartotojo ar juo siekiančio tapti asmens elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų paskirstymo tvarka;

- nustatoma, kad gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpis taikomas iki 2040 m. balandžio 1 d.

1.3. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 13, 14, 16, 17, 20, 20-1, 22, 25, 28, 29, 35, 37, 38, 39, 46, 48, 49, 55, 58, 59,

60, 61, 62, 63, 63(1), 64 straipsnių ir priedo pakeitimo, 11(1) straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 20(2) straipsniu įstatymas Nr. [XIII-2869](#) (2020 m. balandžio 28 d.). Pagrindinės nuostatos:

- aiškiau reglamentuojamos atsakomybės sąlygos ir tvarka už perdavimo tinklų plėtrą, kuri bus reikalinga elektrinėms, numatomoms įrengti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyse (toliau – jūrinė teritorija);

- palengvinamos nutolusių energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių (saulės šviesos energijos modulių) įsigijimo procedūros gaminantiems vartotojams;

- reglamentuojamos veiklos sąlygos atsinaujinančių išteklių energetikos bendrijoms.

1.4. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 4, 5, 6, 13, 20, 20(1), 22, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. [XIII-3107](#) (2020 m. birželio 25 d.). Pagrindinės nuostatos (pakeitimais įgyvendinamos Septynioliktosios Vyriausybės programos įsipareigojimai – sukurti ir plėtoti į rezultatus orientuotą strateginio valdymo sistemą, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir darnią valstybės pažangą ir efektyvų valdžios sektoriaus finansų planavimą ir panaudojimą):

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencijai priskirta Nacionaliniame pažangos plane nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius ir šiuos uždavinius įgyvendinančias nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos priemonės, skirtos šiems uždaviniams įgyvendinti;

2) Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos kompetencijai priskirta dalyvauti rengiant Nacionalinį pažangos planą dėl atsinaujinančių energijos išteklių strateginių tikslų ir (arba) pažangos uždavinių nustatymo; rengti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos atsinaujinančių energijos išteklių pažangos uždavinius įgyvendinančios priemonės, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jų įgyvendinimą.

1.5. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20(1) straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. [XIII-3338](#) (2020 m. spalio 20 d.). Pagrindinės nuostatos:

1) pakeista tinklų operatorių sąnaudų, susijusių su gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų, paskirstymo tvarka;

2) nustatoma tvarka, kada gaminantys vartotojai ar asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę Lietuvos Respublikos Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su skirstomųjų tinklų operatoriumi, vykdyti ir (ar) organizuoti skirstomųjų tinklų įrengimo darbus. Tuo atveju skirstomųjų tinklų operatorius padengia 80 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų, kai skirstomieji tinklai įrengiami pažeidžiamų vartotojų elektros įrenginiams prijungti, ir 50 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų, kai skirstomieji tinklai įrengiami kitų vartotojų elektros įrenginiams prijungti.

2. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas Nr. VIII-1881:

2.1. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymas Nr. [XIII-1970](#) (2019 m. vasario 14 d.). Pagrindinės nuostatos (siekiant konsoliduoti energetikos reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas, sukuriama nepriklausoma reguliavimo institucija – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba)):

1) nustatomos Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje;

2) apibrėžiamas Tarybos vykdomas viešasis konsultavimasis ir licencijų bei leidimų išdavimas ir kita veikla.

2.2. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. [XIII-2201](#) (2019 m. birželio 6 d.). Pagrindinės nuostatos, susijusios su atsinaujinančių išteklių energijos plėtra:

1) naujai apibrėžiama sąvoka „Elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas“ numatant, kad juo gali būti ne tik elektros energijos vartotojas, bet ir kitas asmuo, gaminantis elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių ir turintis teisę pagamintą, bet savo

reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvargotą elektros energiją patiekti į elektros tinklus teisės aktu nustatyta tvarka;

2) nustatoma, kad leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, jeigu asmuo numato gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose.

3) nustatoma, kad leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, jeigu asmuo siekia tapti gaminančiu vartotoju ir numato statyti ar įrengti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW. Tuo atveju apie tai jis privalo informuoti tinklų operatorių.

4) tinklų operatorių sąnaudos, susijusios su gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos tarp gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, ir tinklų operatoriaus.

2.3. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 21(1), 22, 31, 39, 41, 48, 49, 51, 69, 71, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46-1 ir 71(1) straipsniais įstatymas Nr. [XIII-2868](#) (2020 m. balandžio 28 d.). Pagrindinės nuostatos, susijusios su atsinaujinančių išteklių energijos plėtra:

1) sudaroma galimybė atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams elektrą parduoti tiesiogiai vartotojams, sudarius atsinaujinančių energijos išteklių pirkimo–pardavimo sutartis;

2) leidimas plėtoti veiklą pratęsimas neribotą skaičių kartų, esant trečiųjų šalių veiksams, taip įgyvendinami Konstitucinio Teismo nutarimai dėl plėtros leidimų pratęsimo;

3) reglamentuojama, kad tinklų operatoriui nutraukus ar apribojus elektros tiekimą ilgiau nei dviem savaitėms, tai yra 336 valandoms per dvejus metus, gamintojams bus kompensuojami dėl šio nutraukimo ar apribojimo patirti nuostoliai.

Apibendrinant galima pažymėti, kad Lietuvoje 2019–2020 metais, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai, daugeliu aspektų buvo tobulinamas teisinis reguliavimas, susijęs su atsinaujinančių energijos išteklių strateginių tikslų ir (arba) pažangos uždavinių pasiekimu ir šiuos uždavinius įgyvendinančių nacionalinių plėtros programų, kuriose suplanuojamos atitinkamos priemonės, parengimu. Svarbiausi pokyčiai buvo vykdomi šiose srityse: investicijų, kilmės garantijų, tvarumo kriterijų, prekyboje biodegalais, gaminančių vartotojų, atsinaujinančių išteklių energetikos bendrijų, leidimų gaminti elektros energija ir plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus srityje ir kt.

2.b. Informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisyklės, taikomas padengiant ir pasidalijant su įjungimu į tinklą ir tinklo sustiprinimu susijusias išlaidas (*Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies f punktas*)

Elektros energijos perdavimas ir skirstymas

1.1. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme Nr. [XIII-2868](#) nustatytos pareigos perdavimo sistemai operatoriui ir skirstomųjų tinklų operatoriui, - jie pirmumo teise toliau nurodomo prioriteto tvarka turi užtikrinti elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais (perdavimo sistemos operatorius) ir skirstomaisiais tinklais (skirstomųjų tinklų operatorius), iš:

1) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

2) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

3) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų;

4) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

5) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

6) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.

1.2. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos [aprašė](#) reglamentuotas elektros tinklų galios ir pralaidumo rezervavimas. Elektros tinklų operatoriai nustatyta tvarka ir sąlygomis rezervuoja jų valdomų elektros tinklų pralaidumus, kiek to reikia atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti ir jose pagamintai elektros energijai persiūsti.

Elektros tinklų galią ir pralaidumus elektros tinklų operatoriai rezervuoja atitinkamam aukcionui nuo pirmojo aukciono dalyvio ketinimų protokolo pasirašymo su elektros tinklų operatoriumi dienos.

Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius, bendradarbiaudamas su skirstomųjų tinklų operatoriumi, savo interneto svetainėje skelbia ir nuolat atnaujina aktualius duomenis apie esamą laisvą elektros perdavimo tinklų galią ir pralaidumus.

Skatinimo laikotarpiu, nurodytu minėtame apraše, visa elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, patiekta į elektros tinklus persiunčiama pirmumo teise.

Lietuvoje, siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą, nustatytas teisinis reguliavimas sukuria ir užtikrina palankias sąlygas šios elektros energijos rūšies plėtrai: pirmumo teise prijungiamos elektrinės prie elektros tinklų, taikomi skaidrūs ir nediskriminaciniai tarifai elektros energijai priimti į elektros tinklus, perduoti ir (ar) paskirstyti, reglamentuotas elektros tinklų galios ir pralaidumo rezervavimas, informavimas apie esamą laisvą elektros perdavimo tinklų galią ir pralaidumą, kt.

Prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimas

Prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos teisės aktais:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 17, 20, 20(1), 21 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 63(1) straipsniu ir 15 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatyme Nr. [XIII-1890](#) (įsigaliojo 2019-05-01) nustatyta, kad elektros energiją gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems jais tapti, elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įmoka apskaičiuojama tokia tvarka:

1) kai prijungiami elektros vartojimo ir gamybos įrenginiai, buitiniai vartotojai, įskaitant ir pažeidžiamus vartotojus, moka nustatytus įkainius, atitinkančius 20 proc. skirstomųjų tinklų operatoriaus faktiškai patirtų sąnaudų, o kiti vartotojai – 40 procentų;

2) kai prijungiami elektros gamybos įrenginiai, o elektros vartojimo įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų, vartotojai apmoka 100 proc. skirstomųjų tinklų operatoriaus faktinių sąnaudų;

3) kai prijungiami elektros energijos gamybos įrenginiai, kurių prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, vartotojai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus faktinių sąnaudų.

2. Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo [metodikoje](#) (toliau šiame punkte – Metodika) įteisintos elektros energiją gaminančių vartotojų prijungimo įkainiams nustatyti *mutatis mutandis* taikomos nuostatos. Elektros energiją

gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems jais tapti, elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įmoka apskaičiuojama minėtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 17, 20, 20(1), 21 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 63(1) straipsniu ir 15 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatyme Nr. XIII-1890 nustatyta tvarka.

Kai gaminantis vartotojas ar asmuo, siekiantis tapti gaminančiu vartotoju, jungia įrenginius prie skirstomojo tinklo ir jo įrenginiams prijungti būtina atlikti plėtros, rekonstrukcijos, keitimo ar panašius techninio parengimo darbus skirstomajame tinkle ir (ar) perdavimo tinkle, prijungiantis skirstomojo tinklo operatorius organizuoja viešąjį pirkimą darbų rangovui išrinkti, perdavimo tinklo operatorius atitinkamai organizuoja viešąjį pirkimą plėtros, rekonstrukcijos, keitimo ar panašių techninio parengimo darbų atlikimo perdavimo tinkle rangovui išrinkti. Šiuo atveju elektros įrenginius prie skirstomųjų tinklų jungiantis gaminantis vartotojas ar asmuo, siekiantis juo tapti, ir kiti vėliau elektros įrenginius jungiantys minėti asmenys už skirstomųjų tinklų ir (ar) perdavimo tinklų plėtrą ar atnaujinimą moka pagal Metodikoje nustatytą tvarką, tačiau negali būti jungiami į bendrą grupę su vartotojais. Plėtros kainos dydis apskaičiuojamas atitinkamai pagal Metodikoje nurodytus procentinius dydžius.

3. Reikalavimai pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos [aprašui](#) nustato aiškius reikalavimus tinklų operatoriams, užtikrinančius, kad jų parengta pasinaudojimo tinklais tvarka įgalins gamintojus, elektros energijai gaminti naudojančius atsinaujinančius energetikos išteklius, naudotis operatorių tinklais nepažeidžiant skaidrumo, objektyvumo ir nediskriminavimo principų.

Lietuvoje prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimas yra teisiškai sureguliuotas, nustatyta elektros energiją gaminantiems vartotojams ar asmenims, siekiantiems jais tapti, elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įmokos apskaičiavimo skaidri ir nediskriminacinė tvarka. Kaip jau minėta, taip pat yra nustatyti detalūs reikalavimai tinklų operatoriams, kad elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojai galėtų naudotis jų tinklais nepažeidžiant skaidrumo, objektyvumo ir nediskriminavimo principų.

3. Informacija apie taikomas paramos schemas ir kitas priemones, siekiant skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme [Nr. XIII-1890](#) nurodyta, kad atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas skatinamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas skatinamas taikant nustatytą paramos schemą, kurią sudaro viena ar kelios skatinimo priemonės. Skatinimo priemonėmis yra laikoma:

- 1) kainos priedas;
- 2) energijos iš atsinaujinančių išteklių persiuntimas pirmumo teise;
- 3) elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu;
- 4) elektros energijos gamintojų, vykdančių bandomuosius vėjo elektrinių, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra ne didesnė kaip 3 MW, projektus arba bandomuosius vėjo elektrinių, kai elektrinę sudaro ne daugiau kaip 3 elektros gamybos įrenginiai, projektus, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą;
- 5) parama žemės ūkio produkcijos – biokuro, biodegalų, biotepalų ir bioalyvų gamybos žaliavos – gamybai ir perdirbimui;

6) privalomo atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti ir (ar) privalomo energijos iš atsinaujinančių išteklių vartojimo, taip pat biodegalų naudojimo reikalavimai;

7) parama investicijoms į atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias technologijas;

8) kitos įstatymų nustatytos lengvatos.

Skatinimo priemonė „energijos iš atsinaujinančių išteklių persiuntimas pirmumo teise“ asmenims, išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, ir skatinimo priemonė „elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu“ asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į skatinimo priemonę „kainos priedas“.

Skatinimo priemonė „energijos iš atsinaujinančių išteklių persiuntimas pirmumo teise“ atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms taikoma Lietuvos Respublikos elektros energetikos [įstatymo](#) nustatyta tvarka.

Dėl elektros energijos gamintojų atleidimo nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą po skatinimo laikotarpio sprendžia Lietuvos Respublikos Vyriausybė visiems gamintojams bendrai tam naudodama turimą infrastruktūrą ir įrenginius.

Aplinkai nekenksmingų technologijų plėtrai, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius energijos gamybai, Vyriausybė nutarimu gali suteikti bandomojo projekto statusą.

Skatinimo priemonė „elektros energijos gamintojams, vykdančioms bandomuosius vėjo elektrinių projektus“, taikoma projekto vykdymo laikotarpiu, tačiau ne ilgiau negu 5 metus. Skatinimo priemonės taikymo laikotarpis skaičiuojamas nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos.

Šioje Ataskaitos dalyje toliau detaliau aprašytos šios finansinės paramos schemos ir priemonės, skirtos skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą:

- 1) viešuosius interesus atitinkančios paslaugos;
- 2) Europos Sąjungos struktūrinė parama 2014–2020 metų laikotarpiu;
- 3) Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa;
- 4) Klimato kaitos programa;
- 5) mokesčio už aplinkos teršimą lengvatos;
- 6) energiniams produktams taikomas atleidimas nuo akcizų ir akcizų lengvatos;
- 7) biodegalų gamybos plėtros finansavimas.

Informacija dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų 2019-2020 metais nesikeitė.

Fiksuoti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifai

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos [įstatyme](#) numatytos skatinimo kvotos buvo pasiektos dar 2015 m., todėl nuo 2019 m. gegužės 1 d. pakeitus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą, fiksuotų elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifų skatinimo priemonė naujoms elektrinėms nebetaikoma.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2019 m. gegužės 1 d. turėjo pareigą nustatyti fiksuotus elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifus, nepriklausomai nuo to, kad nebuvo suteikiama teisė juos įgyti.

Elektros energijos gamintojams, naudojančioms atsinaujinančius energijos išteklius, 2019 m. I pusmetyje – taikyti fiksuoti tarifai, patvirtinti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nutarimu, pateikti Ataskaitos 3 lentelėje.

3 lentelė. Elektros energijos gamintojams, naudojančiams atsinaujinančius energijos išteklius, fiksuoti tarifai 2019 m. I pusmetyje Eur/kWh (be PVM)

Pavadinimas	2019 m. I pusmetis
Hydroenergijos jėgainės	
IG* ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,059
10 < IG ≤ 1000 maksimalus tarifas	0,053
IG > 1000 maksimalus tarifas	0,047
Vėjo energija	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,052
10 < IG ≤ 350 maksimalus tarifas	0,050
IG > 350 maksimalus tarifas	0,041
Biomasės jėgainės (naujos elektrinės statyba)	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,066
10 < IG ≤ 5000 maksimalus tarifas	0,057
IG > 5000 maksimalus tarifas	0,051
Biomasės jėgainės (eksploatuojamos elektrinės rekonstrukcija)	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,046
10 < IG ≤ 5000 maksimalus tarifas	0,040
IG > 5000 maksimalus tarifas	0,035
Biodujų jėgainės, gaminančios elektros energiją iš sąvartynuose išgaunamų biudujų	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,111
10 < IG ≤ 500 maksimalus tarifas	0,106
IG > 500 maksimalus tarifas	0,086
Biodujų jėgainės, gaminančios elektros energiją iš biudujų išgaunamų anaerobiniu ar kitu būdu perdirbant biodegraduojančias organines kilmės atliekas ar substratus	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,134
10 < IG ≤ 500 maksimalus tarifas	0,122
500 < IG ≤ 1000 maksimalus tarifas	0,116
1000 < IG ≤ 2000 maksimalus tarifas	0,110
IG > 2000 Maksimalus tarifas	0,107
Saulės jėgainės (neintegruotos į pastatą)	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,136
10 < IG ≤ 100 maksimalus tarifas	0,124
100 < IG ≤ 350 maksimalus tarifas	0,115
IG > 350 maksimalus tarifas	0,122
Saulės jėgainės (integruotos į pastatą**)	
IG ≤ 10 perteklinės energijos supirkimo tarifas	0,169
10 < IG ≤ 100 maksimalus tarifas	0,152
100 < IG ≤ 350 maksimalus tarifas	0,141
IG > 350 maksimalus tarifas	0,148

*IG – įrengtoji galia, kW

**integruotos į pastatą saulės jėgainės – tokios jėgainės naudojamos kaip dalinis pastato paviršius, visiškai pakeičiantis atitinkamą pastato stogo ar sienos plotą

2019–2020 metų laikotarpiu remtinios elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba (MWh) ir jai skirta parama (tūkst. Eur) (viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšų administratoriaus – BALTPPOOL UAB [duomenimis](#)) nurodyta Ataskaitos 4 lentelėje.

4 lentelė. Remtinios elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba ir jai skirta parama 2019–2020 metais

Tinklo / elektrinės tipas	2019 m.		2020 m.	
	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Eur	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Eur
Perdavimo tinklas (vėjo elektrinės)	1245202	42050	1318296	62390
Skirstomasis tinklas:	641267	49000	668853	58615
mažosios hidroelektrinės	61887	1827	58797	2584

Tinklo / elektrinės tipas	2019 m.		2020 m.	
	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Eur	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Eur
mažosios vėjo elektrinės	166704	6566	170845	8953
mažosios saulės elektrinės	72943	23179	71206	23609
didžiosios biokuro elektrinės	101151	4072	103658	5486
mažosios biokuro / biodujų elektrinės	238580	13356	264347	17984
Iš viso	1886469	91050	1987149	121005

2020 m. lyginant su 2019 m., buvo pagaminta 5 proc. daugiau remtinos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kas nulėmė ir beveik 33 proc. didesnę paramą.

Kainos priedas

Nuo 2019 m. gegužės 1 d. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme įtvirtintas siekis iki 2025 m. Lietuvos Respublikos teritorijoje gaminti ne mažiau nei 5 TWh elektros energijos. Siekiant šio tikslo elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių plėtra skatinama taikant šias paramos priemones:

- kainos priedą;
- elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių persiuntimą pirmumo teise;
- elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu.

Nurodytos skatinimo priemonės taikomos tik tuo atveju, kai gamintojas, dalyvaudamas technologiškai neutraliame aukcione jį laimi pasiūlęs mažiausią kainos priedą. Gamintojas, laimėjęs aukcioną, 12 metų laikotarpiui gauna paramos priemones, o jo pasiūlytas kainos priedas ar jo dalis išmokama šia tvarka:

1) aukcione laimėtas kainos priedas išmokamas, kai kitos paros valandinės kainos biržoje ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra mažesnė už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą didžiausią kainą arba jai lygi;

2) aukcione laimėto kainos priedo dalis, kuri apskaičiuojama kaip Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytos didžiausios kainos ir kitos paros valandinės kainos biržoje skirtumas, kuris negali būti didesnis negu aukcione laimėtas kainos priedas, išmokama kai kitos paros valandinės kainos biržoje ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra didesnė už Valstybinės reguliavimo tarybos nustatytą didžiausią kainą.

Gamintojui aukcione laimėtas kainos priedas nemokamas:

- kai kitos paros valandinė kaina biržoje yra didesnė už didžiausią kainą ar jai lygi;
- kai kitos paros valandinė kaina biržoje 6 valandas ar daugiau yra mažesnė už nulį arba jam lygi;
- kai gamintojas faktiškai pagamina aukcione paskirtą elektros energijos kiekį, kurį įsipareigojo gaminti 12 metų laikotarpiu.

2019 m. pagal naują skatinimo kvotų paskirstymo modelį Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pirmą kartą organizavo techniškai neutralų aukcioną, kuriame galėjo dalyvauti visos technologijos – saulė, vėjas, biodujos, biomasė. Aukcione buvo numatyta paskirstyti 0,3 TWh elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kvotą. Aukciono dalyviai varžėsi dėl galimybės 12 metų laikotarpiui gauti valstybės skatinimą – kainos priedą prie elektros energijos biržos kainos.

2019 m. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytas maksimalus kainos priedas, kurio negalėjo viršyti aukciono dalyvių kainos priedo pasiūlymai, buvo 3,86 Eur/MWh.

Tarybos 2020 m. sausio 16 d. nutarimu Nr. O3E-41 patvirtintas aukciono laimėtojas - UAB „WINDFARM AKMENĖ ONE“, kuriam paskirtas 0,3 TWh metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis, taikant 0 Eur/MWh kainos priedą.

Detalesnę [informaciją apie 2019 m. aukcioną](#).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1044 „Dėl Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo 2020–2022 metams tvarkaraščio patvirtinimo“ nustatė aukcionų tvarkaraštį, jame planuojamą paskirstyti skatinamą elektros energijos gamybos apimtį bei preliminarias, planuojamas skirti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšas. Antrojo technologiškai neutralaus aukciono, vykusio 2020 m. elektros energijos gamybos kiekio apimtis - 0,7 TWh.

2020 m. aukcionas, vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos Skatinimo kvotų paskirstymo aukciono komiteto viešojo 2020 m. rugsėjo 2 d. posėdžio protokolu, pripažintas neįvykusiu, vadovaujantis Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų, patvirtintų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2011 m. liepos 29 m. nutarimu Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų pasiskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ 88 punktu (Aukcionas laikomas neįvykusiu, jeigu, pratęsus aukciono dokumentų ir pasiūlymų dėl kainos priedo priėmimo terminą, neįregistruojami bent trys dalyviai).

Detalesnę [informaciją apie 2020 m. aukcioną](#).

Europos Sąjungos parama 2014–2020 metų laikotarpiu

Šioje Ataskaitos dalyje toliau detaliau aprašyta Europos Sąjungos parama 2014–2020 metų laikotarpiu, kuri skirta ar susijusi su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra:

Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+

(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [04.2.1-LVPA-K-836](#))

Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių energijos gamybos pajėgumų įrengimas, naujų atsinaujinančių energijos išteklių efektyvesnio panaudojimo technologijų kūrimas ir diegimas pramonės įmonėse, siekiant naudoti energiją pačių įmonių vidiniams poreikiams tenkinti bei sudarant galimybę perteklinę energiją tiekti kitoms pramonės įmonėms ar perduoti į centralizuotus energetinius tinklus.

Galimi pareiškėjai: MVĮ ir didelės pramonės įmonės.

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 6 lentelėje.

6 lentelė. Pasiektų Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+ priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Per ataskaitinį laikotarpį pasiekta reikšmė	Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Pasiekimo data	Skirtas finansavimas nuo periodo pradžios (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
Subsidijas gaunančių įmonių skaičius	vnt.	171	80	167	2020-12-31	31920982,77
Privačios investicijos, atitinkančios viešąją	Eur	31747851,95	10234931,08	14062278,59	2020-12-31	

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Per ataskaitinį laikotarpį pasiekta reikšmė	Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Pasiiekimo data	Skirtas finansavimas nuo periodo pradžios (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
paramą įmonėms (subsidijos)						
Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	84,09	34,40	42,63	2020-12-31	

Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus mieste
(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [04.1.1-LVPA-V-108](#))

Atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo plėtra efektyviai šilumos ir elektros energijos gamybai kogeneracinėje elektrinėje Vilniuje.

Galimas pareiškėjas – UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė.

Galimas partneris – AB „Ignitis grupė“ (buv. „Lietuvos energija“, UAB)

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 7 lentelėje.

7 lentelė. Pasiektų Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus mieste priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiiekta reikšmė	Pasiiekimo data	Skirtas finansavimas nuo periodo pradžios (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse			
Naujai įrengtų didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių elektrinė įrengtoji galia	MW	70,00	0,00	2020-10-30	90858950,00
Naujai įrengtų didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių vardinė (nominali) šiluminė galia	MW	158,00	0,00	2020-10-30	
Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	228,00	0,00	2020-10-30	
Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas	t. CO ₂ ekv.	310,00	0,00	2020-10-30	

Komunalinių atliekų deginimo pajėgumų plėtra
(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [05.2.1-APVA-V-022](#))

Komunalinių atliekų deginimo (naudojimo energijai gauti) įrenginių statyba.
Galimas pareiškėjas: UAB „Vilniaus kogeneracinė jėgainė“.

Projektu „Komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumų sukūrimas Vilniaus mieste“ (sąrašo Nr. [05.2.1-APVA-V-022-01-0001](#)) numatoma sukurti po apdorojimo likusių, perdirtbi netinkamų ir energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus Vilniaus miesto savivaldybėje, įrengiant didelio efektyvumo kogeneracinę jėgainę, kurios pajėgumai siektų 160000 tonų sudegintų atliekų per metus, bendroji įrengtoji galia: šilumos gamyba (60 MW), elektrinė galia (19 MW). Vilniaus komunalinių atliekų deginimo su energijos atgavimu įrenginys buvo planuojamas atsižvelgiant į nacionalinius ir ES strateginius tikslus, atliekų susidarymo ir tvarkymo prognozes bei ES Žiedinės ekonomikos gaires.

Pagrindinė projekto veikla – komunalinių atliekų didelio efektyvumo deginimo (naudojimo energijai gauti) įrenginio įdiegimas ir statyba. Projekto dėka bus sukurta vis dar trūkstama techninė atliekų tvarkymo sistemos grandis Vilniaus ir Utenos regionuose, t. y. bus įrengta infrastruktūra šiuose regionuose veikiančiuose komunalinių atliekų apdorojimo įrenginiuose susidarančioms tinkamoms deginti atliekoms panaudoti (energijai gauti). Atliekų deginimo įrenginys galės pagaminti apie 413 GWh/m. šilumos energijos ir apie 158 GWh/m. elektros energijos.

Informacija apie priemonės įgyvendinimo rodiklį pateikta Ataskaitos 8 lentelėje.

8 lentelė. Pasiektų Komunalinių atliekų deginimo pajėgumų plėtra priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiekta reikšmė	Pasiekimo data (galutinė)	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse			
Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai	tonos per metus	160000,00	0,00	2023-12-31	48553044,00

Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas

(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [04.1.1-LVPA-K-110](#))

Naujų didelio efektyvumo biokuro kogeneracijos įrenginių (iki 5 MW elektrinės galios, visas nominalus šiluminis našumas ne didesnis nei 20 MW) įrengimas centralizuoto šilumos teikimo sistemose (išskyrus Vilniuje ir Kaune).

Galimi pareiškėjai: šilumos tiekėjai ir (potencialūs) nepriklausomi šilumos gamintojai.

Pagal priemonę „Nedidelės galios kogeneracijos skatinimas“ Nr. 04.1.1-LVPA-K-110 buvo skelbti 2 kvietimai, gautos iš viso 4 paraiškos, pasirašytos 4 sutartys.

Informacija apie priemonės įgyvendinimo rodiklius pateikta Ataskaitos 9 lentelėje.

9 lentelė. Pasiektų Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiekta reikšmė	Pasiekimo data	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse			
Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	41,55	0,00	2020-12-14	19285390,00
Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas	t. CO ₂ ekv.	42891,30	0,00	2020-12-14	
Naujai įrengtų didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių elektrinė įrengtoji galia	MW	8,85	0,00	2020-12-14	

Biokuro panaudojimo skatinimas šilumos energijai gaminti

(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [04.1.1-LVPA-K-109](#))

Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių (iki 10 MW šiluminės galios) įrengimas rekonstruojamose ar naujai statomose katilinėse, pakeičiant iškastinį kurą centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje.

Galimi pareiškėjai: šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai, eksploatuojantys iškastinį kurą naudojančius šilumos gamybos įrenginius.

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 10 lentelėje.

10 lentelė. Pasiektų Biokuro panaudojimo skatinimas šilumos energijai gaminti priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiiekta reikšmė per ataskaitinį laikotarpį	Nuo periodo pradžio iki ataskaitinio laikotario pasiekta reikšmė	Pasiiekimo data	Skirtas finansavimas nuo periodo pradžios (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	72,02	70,77	70,77	2020-12-16	10758923,13
Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas	t. CO ₂ ekv.	62047,10	13931,97	13931,97	2020-12-31	

Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas
(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė [Nr. 04.1.1-LVPA-K-112](#))

Nusidėvėjusių biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas naujais (iki 10 MW šiluminės galios) centralizuoto šilumos tiekimo sistemose.

Galimi pareiškėjai: šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai.

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 11 lentelėje.

11 lentelė. Pasiektų Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiiekta reikšmė per ataskaitinį laikotarpį	Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Pasiiekimo data	Skirtas finansavimas nuo periodo pradžios (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
Pakeistų (naujai įrengtų) biokuro įrenginių vardinė (nominali) šiluminė galia	MW	39,59	20,34	25,45	2020-12-03	2739219,60

Katilų keitimas namų ūkiuose
(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [04.3.2-LVPA-V-111](#))

Neefektyviai biomasę naudojančių katilų keitimas į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai (nauji efektyvūs biokuro katilai; šilumos siurbliai), namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos.

Galimi pareiškėjai: biudžetinės įstaigos.

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 12 lentelėje.

12 lentelė. Pasiektų Katilų keitimo namų ūkiuose priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiakta reikšmė per ataskaitinį periodą	Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Pasiekimo data	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
Namų ūkiai, kuriuose padidintas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo efektyvumas	Namų ūkiai	7900	3847	3847	2020-11-30	26669794,00

Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose (2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [13.1.2-LVPA-V-114](#)).

Mažos galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų, skirtų pasigaminti elektros energiją namų ūkių reikmėms, įrengimas: (1) vartojimo vietoje; (2) geografiškai nutolusiose nuo elektros energijos vartojimo vietose; (3) elektros energijos vartojimo vietoje daugiabučiame pastate ar jo teritorijoje.

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 13 lentelėje.

13 lentelė. Pasiektų Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiakta reikšmė per ataskaitinį periodą	Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Pasiekimo data	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	116	35,79	35,79	2020-11-30	39560206,00
Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas	t CO ₂ ekv.	69600,00	0	0	2020-11-30	

AIE namų ūkiams (iki 10 kW galios AIE naudojančių technologijų, skirtų elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms, įsigijimas iš elektrinių parkų)
(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [04.1.1-LVPA-V-115](#)).

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 14 lentelėje.

14 lentelė. Pasiektų AIE namų ūkiams priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Pasiiekta reikšmė per ataskaitinį periodą	Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Pasiiekimo data	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	suplanuota sutartyse				
Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	23	1,66	1,66	2020-12-04	8000000,00
Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas	t CO ₂ ekv.	13800	0	0	2020-12-04	

Darnaus judumo sistemų kūrimas Nr. 04.5.1-[TID-V-513](#)

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 15 lentelėje.

15 lentelė. Pasiektų Darnaus judumo sistemų kūrimas priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė (iki 2019 m.)	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	2023-12-31		
Anglies dioksido (išskyrus išsiskiriantį iš biomasės) kiekis, namų ūkių išmestas į atmosferą iš transporto veiklos	Tūkst. t	2428	2553	1000000,00

Darnaus judumo priemonių diegimas Nr. [04.5.1-TID-R-514](#)

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 16 lentelėje.

16 lentelė. Pasiektų Darnaus judumo priemonių diegimas priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė (iki 2019 m.)	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	2023-12-31		
Anglies dioksido (išskyrus išsiskiriantį iš biomasės) kiekis, namų ūkių išmestas į atmosferą iš transporto veiklos	Tūkst. t	2428	2553	17000000,00

Elektromobilių įkrovimo prieigų tinklo kūrimas Nr. 04.5.1-[TID-V-515](#)

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 17 lentelėje.

17 lentelė. Pasiektų Elektromobilių įkrovimo prieigų tinklo kūrimas priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	2023-12-31		
Anglies dioksido (išskyrus išsiskiriantį iš biomasės) kiekis, namų ūkių išmestas į atmosferą iš transporto veiklos	Tūkst. t	2428	2553	2000000,00
Įrengtos elektromobilių įkrovimo prieigos	Vnt.	160	64	

Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra Nr. 04.5.1-[TID-R-516](#)

Informacija apie rezultatus pateikta Ataskaitos 18 lentelėje.

18 lentelė. Pasiektų Elektromobilių įkrovimo prieigų tinklo kūrimas priemonės rodiklių apžvalga 2019–2020 metais

Rodiklio pavadinimas	Siektina reikšmė		Nuo periodo pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pasiekta reikšmė (iki 2019 m.)	Skirtas finansavimas (Eur)
	matas	2023-12-31		
Anglies dioksido (išskyrus išsiskiriantį iš biomasės) kiekis, namų ūkių išmestas į atmosferą iš transporto veiklos	tūkst.t	2428	2553	9000000,00

Iki 2020 m. galiojo tik minkštosios skatinimo rinktis elektromobilį priemonės: galimybė naudotis specialiai pažymėtomis maršrutinio transporto eismo juostomis Vilniuje ir parkavimo ir įvažiavimo rinkliavų lengvatos Lietuvos miestuose. Elektromobilių lengvesnei identifikacijai jiems taip pat suteikiami valstybinio registracijos numerio ženklai (numeriai), kuri sudaro dviejų raidžių ir keturių skaitmenų derinys, kurio pirmoji turi būti „E“raidė.

Nuo 2020 m. pradėtos taikyti finansinės paskatos grynųjų (varomų tik elektra) elektromobilių įsigijimui fiziniams ir juridiniams asmenims. Fiziniams asmenims už naudotą elektromobilį skiriama 2500 Eur, naują – 5000 Eur subsidija, juridiniams asmenims - 4 000 Eur už naują lengvąjį ir 10 000 Eur už naują mikroautobusų klasės elektromobilį. Pradėjus taikyti finansines paskatas elektromobilių įsigijimui šalyje registruojamų elektromobilių skaičius auga žymiai sparčiau.

Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje
(2014–2020 ES fondų investicijų Lietuvoje priemonė Nr. [01.2.2-LMT-K-718](#))

Aukšto lygio tyrėjų grupių vykdomi moksliniai tyrimai, skirti kurti ūkio sektoriams aktualias MTEP [mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros] veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami.

Mokslininkų iš užsienio pritraukimas vykdyti mokslinius tyrimus, skirtus kurti ūkio sektoriams aktualias MTEP veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami.

Paralelinių laboratorijų MTEP veikla, skirta kurti ūkio sektoriams aktualias MTEP veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami.

Skiriamas finansavimas ES struktūrinių fondų lėšos – 53670830,00 Eur (šios priemonės projektams skiriamas finansavimas gali viršyti Veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ administruojamoms priemonėms, finansuojamoms iš Europos regioninės plėtros fondo, įgyvendinti skiriamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas 24000000 Eur).

Informacija apie papildomos finansinės paramos 2019-2020 metais teikimą priemonėms, susijusioms su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu, pateikta 19 lentelėje

19 lentelė. Informacija apie papildomos finansinės paramos 2019-2020 metais teikimą priemonėms, susijusioms su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu

Priemonės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Skirtas finansavimas (tūkst. eur)
1. Kompensacinės išmokos už saulės energijos technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimą šilumos energijai gaminti, karštam vandeniui ruošti ir (ar) elektros energijai gaminti atnaujintuose (modernizuotuose) daugiabučiuose namuose, neprijungtuose prie centralizuotos šildymo sistemos, siekiant nulinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo lygio	Klimato kaitos programa	2020 m. – 1000
2. Taršių šildymo katilų gyvenamuosiuose namuose keitimas	Klimato kaitos programa	3000
3. Visuomeninio transporto ir kitų alternatyvių mažiau taršių judumo priemonių skatinimas	Klimato kaitos programa	3000
4. Elektromobilių įsigijimo skatinimas	Klimato kaitos programa	5000
5. Mažiau taršių judumo priemonių fiziniams asmenims skatinimas	Klimato kaitos programa	5000
6. Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas privačių juridinių asmenų visuomeninės, gamybinės paskirties pastatuose, kitos paskirties inžineriniuose statiniuose (sąvartynuose, nuotekų valyklų statiniuose), pakeičiant iškastinio kuro naudojimą	Klimato kaitos programa	24000
7. Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas visuomeninės ir gyvenamosios paskirties (įvairių socialinių grupių asmenims) pastatuose	Klimato kaitos programa	15000
8. Taršių technologijų keitimo mažiau taršiomis skatinimas Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančiose įmonėse	Klimato kaitos programa	10000
9. Norvegijos finansinio mechanizmo programa „Verslo plėtra, inovacijos ir MVĮ“ Žalios pramonės inovacijų, įskaitant bioekonomiką, srityje	Norvegijos finansinis mechanizmas	9017,6 eur, iš kurių 7665,0 eur Norvegijos finansinio mechanizmo lėšų ir 1352,6 eur bendrojo finansavimo lėšų
10. Investicinė parama biometano dujų gamybai ir (ar) biodujų valymo įrenginiams įrengti	Klimato kaitos programa	8000
11. Saulės energijos technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimo centralizuotais tinklais tiekiamos šilumos energijai gaminti skatinimas, pakeičiant iškastinio kuro naudojimą	Klimato kaitos programa	6000
12. Transporto priemonių, naudojančių elektrą, suslėgtąsias gamtines dujas, suskystintąsias gamtines dujas, biometaną, vandenilį, įsigijimas ir joms reikalingos infrastruktūros sukūrimas ir (ar) plėtra, užtikrinant bazinį sukurtos infrastruktūros vartotoją	Klimato kaitos programa	15000

Priemonės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Skirtas finansavimas (tūkst. eur)
13. Miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas, skatinant naudoti elektra, biometanu, suslėgtomis gamtinėmis dujomis, suskystintomis gamtinėmis dujomis varomas transporto priemonės	Klimato kaitos programa	2020 m. numatyti mokėjimai – 3000
14. Produktyvios investicijos į akvakultūrą. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas, atsinaujinančioji energija	Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programa	paraiškų priėmimo etapui skiriama 400
15. Investicijos į miškininkystės technologijas	Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa	5358, 322
16. Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų	Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa	10400

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų [programa](#) patvirtinta 2015 m. Europos Komisijos sprendimu, pagal kurią skiriama parama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis. 2017–2018 m. laikotarpiu Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos pakeitimai buvo patvirtinti [Europos Komisijos sprendimais](#).

Vienas iš Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos prioritetų / tikslinė sritis – atsinaujinančių energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo bei naudojimo bioekonomikos tikslais palengvinimas. Bendros investicijos į atsinaujinančiosios energijos gamybą – 81 306 344,21 euro (tai siektina reikšmė 2023 m.).

2 prioritetas. Žemės ūkio konkurencingumas ir tvarus miškų [valdymas](#)

Programos antras prioritetas (P2) yra skirtas ūkių perspektyvumui ir visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumui visuose regionuose didinti, taip pat inovacinėms ūkių technologijoms ir tvariam miškų valdymui skatinti. Šį prioritetą sudaro trys tikslinės sritys, kurių viena susijusi su atsinaujinančiais energijos išteklių:

2C: miškininkystės ekonominės vertės didinimas ir miško plotų [plėtra](#)

2014–2020 m. buvo paremtos 3 668 žemės ūkio valdos, įgyvendinusios investicijų į ūkių restruktūrizavimą ir modernizavimą projektus. Buvo vykdomos investicijos į su žemės ūkio ir miškininkystės plėtra, modernizavimu ar pritaikymu susijusią infrastruktūrą. Šioje srityje buvo įgyvendinti 226 projektai, kuriems išmokėta ir Europos Komisijai deklaruota kiek daugiau nei 65,8 mln. Eur. Taip pat buvo įgyvendinta 17 projektų, kurie skirti miškų infrastruktūrai gerinti, o jiems išmokėtos ir Europos Komisijai deklaruotos paramos suma siekė 1,3 mln. Eur. Pagal antrąjį prioritetą parama taip pat buvo skirta ir miško kirtimo, apvalios medienos ir medienos biokuro ruošos technologijų diegimui, jaunuolynų ir krūmynų pertvarkymui. Šioje srityje iki 2020 m. pabaigos buvo įgyvendinti 93 projektai, kuriems išmokėtų ir Europos Komisijai deklaruotų lėšų suma sudarė 6,2 mln. Eur. 2014–2020 m. pagal antrąjį prioritetą patvirtinta lėšų suma siekė 673,7 mln. Eur ir sudarė 90 proc. nuo visam programavimo laikotarpiui šio

prioriteto įgyvendinimui skirtos lėšų sumos. Iki 2020 m. pabaigos pagal antrąjį prioritetą išmokėtos ir Europos Komisijai deklaruotos paramos suma siekė 476 mln. Eur ir sudarė 64 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos.

2014–2020 m. buvo įgyvendinti 93 projektai, kuriuose diegtos miškininkystės technologijos ir kuriais prisidėta prie miškų ūkio modernizavimo bei ekonominės vertės didinimo, jaunuolynų ir krūmynų pertvarkymo, biokuro gamybos, panaudojant miško kirtimo atliekas. Bendra projektams įgyvendintų investicijų suma siekė 16,8 mln. Eur ir yra beveik 3 kartus didesnė nei viešosios išlaidos. 2020 m. pirmasis paraiškų rinkimo etapas sutapo su COVID-19 pandemijos pradžia. Dėl ko ne maža dalis pareiškėjų, susidūrę su sutrikusiu finansavimu ir neapibrėžtimi dėl tolimesnės ekonominės situacijos, susilaikė nuo investicijų. Antrojo paraiškų rinkimo metu nesibaigianti COVID 19 pandemija taip pat darė įtaką pareiškėjų aktyvumui, visgi nepaisant COVID-19 situacijos 2020 m. buvo pateiktos 65 paraiškos (prašoma paramos suma beveik 5,7 mln. Eur).

Paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą. Investicijos į miškininkystės technologijas“. Teikiama parama investicijos į miškų ūkio modernizavimą, miško kirtimo, apvaliosios medienos ir medienos biokuro ruošos technologijų diegimą, miško medelynų įkūrimą, paslaugų miškų sektoriuje teikimą, skatinant naudoti pažangią miško techniką, įrangą ir technologijas, bei didinant miško potencialo ir (arba) produktų pridėtinę vertę.“ Pagal šią priemonę

2019 m. medienos biokuro ruošos technikai ir įrangai įsigyti išmokėta 38 500 Eur (įsigytas medienos smulkintuvas).

2020 m. medienos biokuro ruošos technikos ir įrangos neįsigyta, mokėjimai neatlikti.

5 prioritetas. Efektyvus išteklių [naudojimas](#)

Programos penktasis prioritetas (P5) skirtas efektyvaus išteklių naudojimo skatinimui ir perėjimo prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose rėmimui. Programoje numatyta įgyvendinti tris tikslines sritis:

- 5C: atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimas bioekonomikos tikslais;
- 5D: žemės ūkio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimas;
- 5E: anglies dioksido išlaikymo ir sekvestracijos žemės ūkyje ir miškininkystėje skatinimas. 2014–2019 m. parama buvo išmokėta pagal visas tris tikslines sritis.

2014–2020 m. parama buvo išmokėta pagal visas tris tikslines sritis. 2020 m. buvo įgyvendinamas vienas projektas, prisidedantis prie tikslinės srities „Parama biodujų gamybai“ tikslo. Taip pat 2020 m. buvo paremtos 2 498 paraiškos, pagal kurias įgyvendinti veiksmai, prisidedantys prie žemės ūkio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimo. Be to, 654 valdos gavo paramą miško įveisimui, taip siekiant prisidėti prie anglies dioksido išlaikymo ir sekvestracijos miškininkystėje. Žemės ūkio paskirties žemės plotas, kuriame buvo vykdomos su išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimu susijusios valdymo sutartys, siekė 65 450,08 ha, o žemės ūkio ir miškininkystės paskirties žemės plotas, kuriame buvo vykdomos su anglies sekvestracija ir išsaugojimu susijusios valdymo sutartys, siekė 133 251,07 ha. 2014–2020 m. pagal penktąjį prioritetą patvirtinta lėšų suma siekė beveik 57,6 mln. Eur ir sudarė 59 proc. visam šio prioriteto Programos laikotarpiui skirtu finansavimu.

Iki 2020 m. pabaigos pagal penktąjį prioritetą išmokėtos ir Europos Komisijai deklaruotos paramos suma siekė 47 mln. Eur ir sudarė 48 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos.

Programoje numatyta, kad prie 5C tikslinės srities, kuria siekiama palengvinti atsinaujinančių energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų

tiekiama ir naudojama, įgyvendinimo prisideda trys veiklos sritys: - „Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos“; - „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritis „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ (nuo 2020 m. šiai veiklos sričiai nuspręsta nebeskirti paramos); - „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritis „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veikla „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“. Nurodytomis „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritis 4.1 „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ ir „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritis 6.4 „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veikla 6.4.2 „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ priemonių veiklos sritimis yra remiamos investicijos į biodujų gamybą iš žemės ūkio ir kitų atliekų: 4.1 veiklos sritimi – biodujų, skirtų ūkio reikmėms, gamybai; 6.4.2 – biodujų, skirtų pardavimui, gamybai. Papildomai priemone „Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos“ remiamas žemės valdytojų konsultavimas šiais klausimais. 2020 m. buvo tęsiamas 5C tikslinės srities įgyvendinimas. 2014–2020 m. patvirtinta parama pagal priemonę „Parama biodujų gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių“ siekė beveik 1,6 mln. Eur (patvirtintos paramos dalis siekė tik 13 proc.) ir yra įgyvendinamas tik vienas projektas, nes didžioji dalis paramos gavėjų po sutarties pasirašymo, jas nutraukė. Tikėtina, kad Lietuvos kontekste parama veiklai būtų patrauklesnė, jei ja galėtų pasinaudoti didžiosios įmonės, tačiau Reglamente ([1305/2013](#) 19 str.) nustatyta, kad paramos gavėjais gali būti asmenys, atitinkantys labai mažų ir mažų įmonių statusą. Mažiems ūkio subjektams ši parama ekonomiškai neefektyvi. Visgi, 2020 m. gruodžio mėn. PAK buvo priimtas sprendimas skirti paramą 3 projektams, tačiau sutartys 2020 m. dar nebuvo pasirašytos. 2020 m. taip pat buvo pateiktos 4 paraiškos, kurios dar vertinamos. Įvertinus likusias paraiškas ir pasirašius sutartis bei sėkmingai įgyvendinus projektus, tikslinės srities įgyvendinimo lygis išaugtų.

Siekiant skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, numatytas tikslo rodiklis „Bendros investicijos į atsinaujinančios energijos gamybą“, kuris susiejamas su priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ produkto rodikliu „Bendra investicijų suma“ ir priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ produkto rodikliu „Bendra investicijų suma“. Nuo 34 003 816 Eur iki 20 260 872 Eur buvo sumažinta siekiama rodiklio reikšmė. 2020 m. pabaigoje buvo įgyvendinamas vienas projektas, todėl 5C tikslinės srities tikslo rodiklis siekė 2 637 288 Eur ir sudarė 13 proc. siektino tikslo. Pažanga labai ribota netgi atsižvelgus į tai, kad 2023 m. tikslas buvo sumažintas.

Iki 2023 m. pabaigos suplanuota Europos Komisijai pagal penktąjį prioritetą deklaruoti beveik 97,8 mln. Eur paramos lėšų. 2020 m. parama šiam prioritetui buvo sumažinta kiek daugiau nei 35 mln. Eur.

Iki 2020 m. pabaigos pagal 5-ąjį prioritetą Europos Komisijai deklaruotų lėšų suma siekė daugiau nei 47 mln. Eur, t. y. buvo pasiekta 48,11 proc. siektinos reikšmės. Tokį siektinos reikšmės pasiekimo mastą lemia tai, kad pasiekta ribota pažanga (atitinkamai 12 proc. ir 33 proc.). Iki 2023 m. pabaigos pagal penktąjį prioritetą planuojama paremti beveik 91,3 tūkst. ha plotą, kuriame būtų vykdomos valdymo sutartys, susijusios su anglies dioksido sekvestracija ir su išmetamo šiltnamio efekta sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimu. 2020 m. buvo paremtas beveik 75,4 tūkst. ha plotas, t. y. buvo pasiekta 82,57 proc. siektinos reikšmės.

Iki 2023 m. pabaigos pagal 5-ąjį prioritetą suplanuota paremti 7 veiksmus, kuriais būtų investuojama į atsinaujinančios energijos gamybą. Šie veiksmai remiami, teikiant paramą biodujų gamybai. Iki 2020 m. pabaigos buvo įgyvendinamas tik vienas projektas, skirtas atsinaujinančios energijos gamybai, todėl pasiekta 14,29 proc. tikslo. Šio rodiklio galutinė reikšmė bus pasiekta, jei bus pasirašytos sutartys pagal 3 2020 m. patvirtintas paraiškas, taip pat jei teigiamai bus įvertintos 4 2020 m. pateiktos paraiškos ir sėkmingai įgyvendinti visi 7 projektai.

Apibendrinant galima teigti, kad 2-asis prioritetas įgyvendinamas sėkmingai ir nekyla grėsmių, kad tikslai nebus pasiekti.

5 prioritetas įgyvendinamas vidutiniškai sėkmingai ir yra rizika, kad dalis tikslų gali būti neįgyvendinti.

20 lentelė. 2019–2020 m. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos lėšomis finansuotų kitų projektų statistika

Programos priemonė	Projektų skaičius, vnt.	Paramos suma, Eur
Vietos plėtros strategijos:	13	85 304
Šilumos siurblys oras-oras	2	5 081
Saulės elektrinė	7	53 829
Šilumos siurblys oras-vanduo	4	26 394
Ūkio ir verslo plėtra:	2	202 935
Biodujų jėgainės (parama biodujų gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių)	1	201 120
Šilumos siurblys (veiklos sritis „Ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“)	1	1 815
Produktyvios investicijos į akvakultūrą. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas, atsinaujinančioji energija	2	10 998
Šilumos siurblys	1	4 099
Saulės elektrinė	1	6 899
Žvejybos ir akvakultūros produktų perdėrimas	1	94 926
Fotovoltinė saulės jėgainė	1	94 926
Nacionalinės paramos priemonės	12	14 388 347
Parama biodegalų gamybos plėtrai	12	14 388 847
Iš viso:	30	14 782 510

Dėl rodiklių, kurie pakito įgyvendinus projektus. Informuojame, jog pareiškėjai projektuose buvo numatę pasiekti šiuos priežiūros rodiklius: ūkio ir verslo plėtros projektuose pagal veiklos sritį „Ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ – naujai sukurtų vietų skaičiaus, išlaikytų darbo vietų skaičiaus, „Produktyvios investicijos į akvakultūrą. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas, atsinaujinančioji energija“ projektuose – įmonės grynojo pelningumo, įmonės pelno, kurie prognozuojami kiekvieno pareiškėjo atskirai penkerių metų laikotarpiui, „Parama vietos projektams įgyvendinti pagal VPS“ projektuose – naujai sukurtų vietų skaičiaus, išlaikytų darbo vietų skaičiaus, vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų, gaunančių naudą dėl pagerintos infrastruktūros, skaičiaus, „Žvejybos ir akvakultūros produktų perdėrimas“ projektuose naujai sukurtų vietų skaičiaus, pagamintos produkcijos vertės, pagamintos produkcijos kiekio, įmonės grynojo pelningumo. Šie rodikliai nėra susiję su pažanga skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Pažymime, kad projektas pagal priemonę „Parama biodujų gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių“ 2019–2020 metais buvo įgyvendinamas.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą Nr. 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančią bei vėliau panaikinančią direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB, teikiamame valstybės narės pažangos ataskaitos modelyje numatyti rodikliai nėra stebimi ir kaupiami Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, todėl nėra galimybės jų pateikti. Kiekvieno konkretaus įgyvendinto projekto rodikliai yra įvertinami, vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. [3D-507](#) „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, bei Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. [3D-75](#) „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, kiekvienais projekto kontrolės metais pagal pateiktas metines ataskaitas.

Biodegalų gamybos skatinimas

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą, Žemės ūkio ministerija iš valstybės biudžeto lėšų remia rapsų metilo (etilo) esterio ir dehidratuoto etanolio gamybą iš rapsų ir javų grūdų. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. rugpjūčio 7 d. įsakymu Nr. [3D-512](#) buvo pakeistos Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-417. Šis pakeitimas atliktas įgyvendinant pagalbos biokurui schemos notifikavimo (Europos Komisijos 2017 m. gruodžio 15 d. sprendimas) reikalavimus, kuriais Lietuva įsipareigoja laikytis Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių nuostatų. Pagal šiuo metu galiojančią pagalbos biodegalų gamybai schemą Parama buvo skiriama nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Pagalbos gavėjams kompensuojamos žaliavos įsigijimo (išauginimo) išlaidos, padarytos nuo praėjusių metų lapkričio 16 d. iki einamųjų metų lapkričio 15 d.: rapsų grūdų – 46,34 Eur už toną, javų grūdų – 33,02 Eur už toną. Pagalbos gavėjams kompensuojamos žaliavos įsigijimo (išauginimo) išlaidos, padarytos nuo praėjusių metų lapkričio 16 d. iki einamųjų metų lapkričio 15 d.: rapsų grūdų – 46,34 Eur už toną, javų grūdų – 33,02 Eur už toną.

Biodegalų gamybos plėtros finansavimo [taisyklėse](#) nurodyti pagrindiniai biodegalų gamybos plėtros finansavimo tikslai – skatinti biodegalų gamybą iš tvariai ir darniai auginamų žaliavų, diversifikuoti žemės ūkio produkcijos panaudojimą, sudarant galimybę ir sąlygas ją naudoti ne maisto reikmėms, mažinti priklausomybę nuo importuoto kuro ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas transporte. Pagal šias taisykles valstybės pagalba kompensuojant dalį rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų (toliau – žaliava) kainos (toliau – pagalba) teikiama iš valstybės biudžeto lėšų.

Pagalbos gavėjai – rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui gaminti, gamintojai, rapsų metilo (etilo) esterio gamintojai, gaminantys rapsų aliejų, skirtą rapsų metilo esterui gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamintojai, atitinkantys šiose taisyklėse nurodytus tinkamumo kriterijus.

Pagal šiuo metu galiojančią pagalbos biodegalų gamybai schemą (Europos Komisijos 2017 m. gruodžio 15 d. sprendimas) parama skiriama nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. 2021 m. planuojama paramai biodegalų gamybos plėtrai skirti tiek pat lėšų, kiek ir 2019–2020 m. laikotarpiu – 9,18 mln. Eur.

Finansinės paramos pagalba 2019 m. pagaminta 54,8 tūkst.t biodyzelino ir 10,9 tūkst.t bioetanolio, 2020 m. – 54,7 tūkst. t biodyzelino ir 11 tūkst.t bioetanolio.

Bendra teikiama pagalbos suma kiekvieniems kalendoriniams metams valstybės biudžete numatyta vykdant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatytas minimalias biodegalų gamybos apimtis.

Pagalba kiekvienam jos gavėjui apskaičiuojama atsižvelgiant į visų pagalbos gavėjų 2013 m. gruodžio 31 d. turėtus bendrus rapsų aliejaus spaudimo ir atitinkamai dehidratuoto etanolio gamybos pajėgumus bei kiekvieno gavėjo įsigytą žaliavos kiekį, reikalingą rapsų metilo esterio arba dehidratuoto etanolio gamybai.

Einamaisiais kalendoriniais metais dehidratuoto etanolio ir rapsų metilo esterio dalis bendrame biodegalų kiekyje apskaičiuojama proporcingai pagal praėjusiais kalendoriniais metais šalies transporto sunaudoto dyzelino ir benzino santykį.

Pagalbos dydis, siekiant išvengti kompensacijos permokos, nustatomas išanalizavus pagalbos gavėjo praėjusių metų ekonominius ir finansinius rodiklius, atsižvelgus į biodegalų ir mineralinių degalų savikainas bei kainas, kitas vietos, regionines, nacionalines paramos priemones, skirtas toms pačioms išlaidoms kompensuoti, tačiau pagalbos gavėjo pelningumas negali būti didesnis kaip 5 proc.

Pagalbos gavėjams kompensuojamos žaliavos įsigijimo (išauginimo) išlaidos, padarytos nuo praėjusių metų lapkričio 16 d. iki einamųjų metų lapkričio 15 d.:

- 1) rapsų sėklų – 46,34 Eur už toną;
- 2) javų grūdų – 33,02 Eur už [toną](#)

Didžiausias kompensuojamas žaliavos kiekis kiekvienam pagalbos gavėjui skaičiuojamas pagal jo rapsų aliejaus spaudimo arba dehidratuoto etanolio gamybos pajėgumą tonomis per metus, atsižvelgiant į šias mažiausias išeigas:

- 1) iš 1 tonos javų grūdų pagaminama 0,29 tonos bioetanolio;
- 2) iš 1 tonos rapsų sėklų – 0,32 tonos biodyzelino;
- 3) iš 1 tonos rapsų sėklų – 0,33 tonos rapsų [aliejaus](#).

Didžiausias kompensuojamas visų pagalbos gavėjų įsigytų (išaugintų) rapsų sėklų ir javų grūdų kiekis einamaisiais kalendoriniais metais tonomis tvirtinamas atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu:

1)

2019 m. [įsakymu](#) patvirtintas didžiausias kompensuojamas rapsų ir javų grūdų, pagalbos gavėjų įsigytų (išaugintų) 2019 metais, kiekis: rapsų grūdų – 171 257 tonas, javų grūdų – 37 668 tonas.

2)

2020 m. [įsakymu](#) patvirtintas didžiausias kompensuojamas rapsų ir javų grūdų, pagalbos gavėjų įsigytų (išaugintų) 2020 metais, kiekis: rapsų grūdų – 170 944 tonas, javų grūdų – 38 110 tonų.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktais duomenimis 2019–2020 m. parama teikta biodyzelino ir bioetanolio gamybai ir biodujų gamybai.

Parama teikta biodegalų gamintojams žaliavai (grūdų ir rapsų sėklų) įsigyti:

2019 m. suteikta parama 9,18 mln. eurų įsigyti 171257 tonoms rapsų grūdų ir 37668 tonoms javų grūdų.

2020 m. suteikta parama 9,18 mln. eurų įsigyti 170944 tonoms rapsų grūdų ir 38110 tonoms javų grūdų.

Parama biodujų gamintojams

Parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklą „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ teikiama biodujų gamintojams, kurie biodujas gamins pardavimui. Iš viso veiklai 2015–2020 m. skirta 8 mln. Eur. Didžiausia paramos suma 1 pareiškėjui – 1,6 mln. eurų, galimas didžiausias paramos intensyvumas – iki 60 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

Pagal šią veiklą 2019 m. buvo išmokėta 0,731 mln. Eur, 2020 m. metais 0,671 mln. Eur paramos. 2020 m. gruodžio mėn. žemės ūkio ministro įsakymu 3 projektams buvo skirta 4,8 mln. Eur parama.

Paramai pagal veiklą „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ 2017 m. buvo pateiktos 2 paraiškos (prašoma paramos suma 3,2 mln. Eur), 2018 m. nebuvo priimamos paraiškos. 2019 m. ir 2020 m. metais nebuvo pasirašyta nė viena projekto sutartis pagal biodujų priemonę, bet 2020 m. gruodžio mėnesį buvo įsakymas skirti paramą trimis projektams.

Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų suteikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. [3D-285](#) „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos „Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2019 metų, patvirtinimo patvirtinimo“, kuris 2020 m. kovo 23 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. [3D-206](#) buvo pakeistas siekiant Lietuvoje paskelbto karantino metu pareiškėjams suteikti galimybę nekontaktiniu būdu pateikti paraiškas. 2020 m. gegužės 18 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. [3D-380](#) atlikti keitimai nustatė, kad šiai veiklai gali būti taikomas ir sąskaitų apmokėjimo būdas, tikintis, kad tai sudarys sąlygas paramos gavėjams greičiau atsiskaityti su prekių ir

paslaugų teikėjais, darbų vykdytojais bei išvengti darbų ar paslaugų vykdymo sutarčių nutraukimo. Taip pat buvo pakeistos ir ankstesnių metų įgyvendinimo taisyklės, nustatant galimybę taikyti sąskaitų apmokėjimo būdą.

2014–2020 m. pagal 5-ąjį prioritetą (Efektyvus išteklių naudojimas) patvirtinta lėšų suma siekė 57,5 mln. Eur ir sudarė 59 proc. visam šio prioriteto Programos laikotarpiui skirto finansavimo. Iki 2020 m. pabaigos pagal penktąjį prioritetą išmokėtos ir Europos Komisijai deklaruotos paramos suma siekė 47 mln. Eur ir sudarė 48 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos. 2014–2020 m. parama buvo išmokėta pagal visas tris tikslines sritis. 2020 m. buvo įgyvendinamas vienas projektas, prisidedantis prie 5C tikslinės srities „Parama biodujų gamybai“ tikslo.

2014-2020 m. paremtų biodujų gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių projektų skaičius buvo vienas, o siektina reikšmė iki 2023 m. – 23 vnt.

Klimato kaitos programa

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. [XI-329](#) 2, 9, 10 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymą, Klimato kaitos specialioji programa nuo 2019 m. sausio 1 d. vadinasi – [Klimato kaitos programa](#) (toliau – Programa). Į Programos sąskaitą patenka lėšos, gautos už perleistus numatytosios normos vienetus (NNV) ir aukcione parduotus ATL, taip pat fizinių ir juridinių asmenų savanoriškos lėšos ir surinktos ekonominės baudos.

Programos lėšos pagal įstatymą naudojamos šioms sritims:

- lėšos skiriamos energijos vartojimo ir efektyvumo didinimo projektams (*pvz., pastatų modernizavimui*);
- programos lėšos skiriamos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo skatinimo ir aplinkai palankių technologijų diegimo projektams (*pvz., biokuro katilų įrengimui ar saulės jėgainių įrengimui*);
- vystomojo bendradarbiavimo projektų įgyvendinimui besivystančiose šalyse, perduodant Lietuvos technologijas ir patirtį (*pvz. saulės elektrinės Gruzijoje (Sakartvele), Malyje, Malaizijoje*);
- visuomenės informavimui ir švietimui, mokslo tiriamiesiems darbams, veiklos vykdytojų ir kitų asmenų konsultavimui ir mokymui;
- miškų atkūrimui ir įveisimui; informavimui, švietimui ir konsultavimui aktualiaisiais klimato kaitos klausimais; prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių (angl. *adaptation*) ir klimato kaitos padarinių švelninimo (angl. *mitigation*) priemonių įgyvendinimui; Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos įgyvendinimo priemonių plano vykdymui; Programos lėšų administravimui ir Šiltnamio efektą sukeliančio dujų registro tvarkymo finansavimui; kitoms klimato kaitos politikos veiksmingo valdymo priemonėms.

Administruoti Klimato kaitos programos lėšas Lietuvos Respublikos Vyriausybė įgaliojo Aplinkos ministeriją.

Programos lėšos naudojamos vadovaujantis kiekvienais metais tvirtinama Programos lėšų naudojimo sąmata, kurios projektą parengia Aplinkos ministerija. Metinės sąmatos projektas yra apsvarstomas su Nacionaliniu klimato kaitos komitetu ir Seimo Aplinkos apsaugos komitetu. Joje nurodomos programos investavimo sritys ir joms skiriama lėšų suma:

- 1) Klimato kaitos programos lėšų naudojimo [2019 m. sąmata](#);
- 2) Klimato kaitos programos lėšų naudojimo [2020 m. sąmata](#);

Patvirtinus metinę sąmatą, tvirtinamas metinę sąmatą detalizuojantis planas, kuriuo nustatomas į Programą gaunamų lėšų paskirstymas konkrečioms finansavimo priemonėms ir kitos finansavimo sąlygos.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu tvirtinamas metinės sąmatas detalizuojantis planas:

- 1) Klimato kaitos programos lėšų naudojimo [2019 m. sąmatą detalizuojantis planas](#);
- 2) Klimato kaitos programos lėšų naudojimo [2020 m. sąmatą detalizuojantis planas](#).

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. [D1-267](#) „Dėl finansavimo skyrimo projektams pagal finansavimo priemonę „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas visuomeninės ir gyvenamosios (įvairių socialinių grupių asmenims) paskirties pastatuose“ 191 projektui skirta 9,9 mln. eurų (2019 m. kvietimas). 2020 m. aplinkos ministro 2020 m. rugsėjo 7 d. Nr. [D1-536](#) „Dėl finansavimo skyrimo projektams, pateiktiems pagal Klimato kaitos programos finansavimo priemonę „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas visuomeninės ir gyvenamosios (įvairių socialinių grupių asmenims) paskirties pastatuose, kurie nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybėms, tradicinėms religinėms bendruomenėms, religinėms bendrijoms ar centrams“ skirtas finansavimas 200 projektų už 15,9 mln. eurų.

Pagal Klimato kaitos programos lėšomis įgyvendintus 2019–2020 m. projektus suvestinė informacija, gauta iš teikiama Ataskaitos 21 lentelėje.

21 lentelė. Informacija apie 2020 metais Klimato kaitos programos lėšomis įgyvendintus projektus

Įgyvendintas projektas	Matavimo vnt.	Reikšmė
Priemonė „Atsinaujinančių energijos šaltinių (saulės, vėjo, geoterminės energijos ar kt., išskyrus biokuro) panaudojimas visuomeninės ir gyvenamosios (įvairių socialinių grupių asmenims) paskirties pastatuose“		
Saulės elektrinių įrengimas	MW	2,432
Saulės elektrinių įrengimas	Vnt.	59
Šilumos siurblių įrengimas	MW	0,16
Šilumos siurblių įrengimas	Vnt.	3
Priemonė „Biokuro katilų iki 500 kW galingumo įrengimas visuomeninės paskirties pastatuose“		
Biokuro katilų įrengimas	MW	0,07
Biokuro katilų įrengimas	Vnt.	1
Priemonė „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas fizinių asmenų gyvenamuosiuose namuose, pakeičiant iškastinį kurą naudojančią energijos gamybą“		
Biokuro katilų įrengimas	MW	3,770
Biokuro katilų įrengimas	Vnt.	175
Šilumos siurblių įrengimas	MW	5,597
Šilumos siurblių įrengimas	Vnt.	345
Fotovoltinių elektrinių įrengimas	MW	2,702
Fotovoltinių elektrinių įrengimas	Vnt.	334

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro patvirtinta Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2019 m. sąmata, priemonėms, kurias įgyvendinus pasiekiamas kiekybiškai apskaičiuojamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas ir kurios tiesiogiai susijusios su atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo plėtra, buvo numatyta 79 mln. eurų, 2020 m. sąmata – 109,6 mln. eurų.

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvatos

Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą [įstatyme](#) nustatyta, kad fiziniai ir juridiniai asmenys, įgyvendinantys aplinkosaugos priemones, mažinančias teršalų išmetimą į aplinką iš stacionarių taršos šaltinių ne mažiau kaip 5 procentais skaičiuojant nuo nustatyto

didžiausios leistinos taršos normatyvo, nustatyta tvarka atleidžiami nuo mokesčio už tuos teršalus, kurių kiekis sumažinamas 5 procentais, išskyrus atvejus, kai priemonei įgyvendinti yra naudojamos valstybės biudžeto lėšos, taip pat kai įgyvendinamos aplinkosaugos priemonės yra skirtos biokurui naudoti. Atleidimas nuo mokesčio galioja ne ilgiau kaip 3 metus nuo priemonės įgyvendinimo pradžios.

Taip pat nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš transporto priemonių, naudojančių nustatytus standartus atitinkančius biodegalus, ir pateikę biodegalų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus.

Fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamą į atmosferą taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime ar taršos leidime nustatytą teršalo kiekį, susidarantį naudojant biokurą, nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių atleidžiami.

Mokestį už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių moka aplinką teršiantys fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka privalo turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, kuriuose nustatyti teršalų išmetimo į aplinką normatyvai.

Mokestį už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių moka fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys aplinką iš ūkinei komercinei veiklai naudojamų mobilių taršos šaltinių.

Mokestį už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis moka sąvartyno operatorius.

Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių, mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių, mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis, mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis apskaičiavimo kontrolės tvarka yra nustatyta Mokesčio už aplinkos teršimą kontrolės tvarkos [aprašė](#).

Energiniams produktams taikomas atleidimas nuo akcizų ir akcizų lengvatos

Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme Nr. [IX-569](#) nustatyta, kad atleidžiamas nuo akcizų dehidratuotas etilo alkoholis, skirtas biodegalų ir (ar) jų komponentų, ir (ar) biokuro gamybai Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka. Konkrečią nurodytos lengvatos taikymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Akcizų lengvatos energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais taikomos energiniams produktams, kurie pagaminti iš toliau nurodytų produktų arba kurių sudėtyje yra vienas ar keli šioje dalyje nurodyti produktai:

- 1) klasifikuojami Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) 1507–1518 pozicijose;
- 2) klasifikuojami KN 3824 90 55, 3824 90 80–3824 90 99 subpozicijose (šios nuostatos taikomos tik tai daliai, kuri pagaminta iš biomasės);
- 3) klasifikuojami KN 2207 20 00 ir 2905 11 00 subpozicijose, jeigu jie nėra sintetinės kilmės;
- 4) pagaminti iš biomasės (kaip ji apibrėžta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme), įskaitant produktus, klasifikuojamus KN 4401 ir 4402 pozicijose.

Šios nuostatos taip pat taikomos ir tuo atveju, jeigu anksčiau nurodytų produktų sudėtyje yra vandens (KN 2201 pozicija ir 2851 00 10 subpozicija).

Šios nuostatos taikomos tik tiems produktams, kurie atitinka Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme biodegalams ir (ar) biokurui keliamus reikalavimus.

Šiuos reikalavimus ir Europos standartizacijos komiteto patvirtintus standartus EN 14214 ir CEN/TS 15293 atitinkantiems biodegalų ir degalų mišiniams taikomas Akcizų įstatyme nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) biodegalų ir degalų mišinyje.

Kitiems šiuos reikalavimus atitinkantiems produktams taikomas Akcizų įstatyme nustatytas akcizų tarifas.

Minėtas akcizų tarifas taikomas tik centrinio mokesčių administratoriaus (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos) nustatyta tvarka išduotą atitinkamą leidimą turinčių asmenų pagamintiems, taip pat iš kitos valstybės narės atgabentiems arba importuotiems produktams.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nurodė, kad lengvata bioenerginiais produktams buvo suteikta:

- 1) iš viso 2019 metais biodegalams – 162436 eurai,
- 2) iš viso 2020 metais biodegalams – 79902 eurai.

Detalesnę informaciją apie akcizų lengvatas 2019–2020 metais energetiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais pateikta Ataskaitos 22 lentelėje.

22 lentelė. Akcizų lengvatos energetiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais 2019–2020 metais

Eil. Nr.	Energetinių produktų tarifinė grupė		Tarifas, €/l	Energetinių produktų mišinio kiekis, l	Apskaičiuota akcizų suma, €	Pritaikyta akcizų lengvata, €
	kodas (numeris)	pavadinimas				
2019 m.						
1.	648	Automobiliniai etanolio degalai (E85)	0,43443	482853	47330	162436
2020 m.						
1.	648	Automobiliniai etanolio degalai (E85)	0,466	216461	20969	79902
Iš viso (2019–2020 metais)				699314	68299	242338

2020 m. lyginant su 2019 m. akcizų lengvatų energetiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais, buvo pritaikyta beveik 50 proc. mažiau akcizų lengvatų dėl mažesnio energetinių produktų mišinio kiekio.

Visų aprašytų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo ir skatinimo naudoti priemonių tikslas yra didinti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos dalį šalies galutiniame energijos suvartojimo balanse, atsinaujinančių energijos išteklių ir vietinių išteklių dalį centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje, atsinaujinančių energijos išteklių dalį transporto sektoriuje, atsinaujinančių energijos išteklių dalį elektros suvartojimo balanse.

3.1. Informacija apie remiamos elektros energijos paskirstymą galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos [įstatymu](#), valstybė prisideda prie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gamybos ir pagamintos atsinaujinančių išteklių elektros energijos vartojimo skatinimo, suteikiant galimybę gamintojams, gaunantiems fiksuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifą, jų pagamintą elektros energiją centralizuotai parduoti paskirtajai įmonei arba skirstomųjų tinklų operatoriui.

Visa supirktą elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Prekybos elektros energija [taisyklėse](#) nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams principais.

Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybą vykdo skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, paskirta įmonė. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatomis nupirkta elektros energija gali būti tiekiamą skirstomųjų tinklų operatoriaus, ir paskirtosios įmonės vartotojams.

4. Informacija, jei taikytina, apie tai, kaip buvo parengtos paramos schemos, kad būtų atsižvelgta į atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies c punktas)

Netaikytina.

5. Informacija apie energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemą ir kaip taikomos sistemos patikimumą ir apsaugą nuo sukčiavimo užtikrinančios priemonės (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies d punktas)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos [įstatymo](#) nuostatomis, Lietuvoje kilmės garantijos išduodamos elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, ar dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kaip įrodymas galutiniam vartotojui, kad visa arba tam tikra energijos dalis buvo pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių.

Lietuvos Respublikos energetikos ministras 2020 m. birželio 1 d. patvirtino [naujos redakcijos](#) 2016 m. lapkričio 14 d. įsakymą Nr. 1-298 „Dėl Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo ir kitose valstybėse narėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ .

Pažymėtina, naujoje redakcijoje numatyta, kad elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantija laikoma panaudota, kai ji perduodama galutiniam vartotojui, siekiant įrodyti pateiktos elektros energijos kilmę. Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantija galutiniam vartotojui yra perduodama visada, kai galutinis vartotojas elektros energiją perka pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis.

Siekiant elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemos patikimumo ir apsaugos nuo sukčiavimo užtikrinimo, taikomos tokios priemonės, kaip:

- paskirtasis subjektas gali prašyti dalyvio patikslinti pateiktą informaciją. Dalyviui to nepadarius, Paskirtasis subjektas atsisako jį registruoti Duomenų bazėje;
- elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantija neišduodama, jeigu elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, sunaudota elektros energijos gamintojo savosioms reikmėms ir ūkio poreikiams ar jeigu gamintojas įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifu;
- dalyviai, panaudoję kilmės garantiją, turi apie tai pranešti Paskirtajam subjektui šiuo įsakymu patvirtintų taisyklių nustatyta tvarka;
- praėjusiais metais pateiktos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijos įrodymui, ji turi būti panaudota iki einamųjų metų kovo 31 d.;
- elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijos galiojimas panaikinamas paaiškėjus, kad ji buvo išduota vadovaujantis klaidingais ar netiksliais duomenimis;

- dalyviai nustatytais terminais turi Paskirtajam subjektui pateikti informaciją apie visas panaudotas elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijas;

- elektros tinklų operatoriai nustatytais terminais turi pateikti Paskirtajam subjektui informaciją apie kiekvieną prie jų tinklo prijungto gamintojo į elektros tinklus patiektą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekį (MWh);

- dalyviai, elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Paskirtojo subjekto prašymu privalo teikti ir kitą informaciją, reikalingą Paskirtojo subjekto funkcijoms vykdyti;

- dalyviai, teikiantys duomenis Paskirtajam subjektui, atsako už teikiamų duomenų tikslumą ir patikimumą.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba planinių patikrinimų metu arba Paskirtojo subjekto prašymu, atlieka elektros energijos kiekio, pagaminto iš atsinaujinančių energijos išteklių, kontrolę ir išvadas pateikia Paskirtajam subjektui.

2019 m. buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro [isakymas](#) „Dėl Dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklės“, kuriose Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorių AB „Amber Grid“ yra skiriama paskirtąja įstaiga, įgaliota atlikti dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje funkcijas.

AB „Amber Grid“ veikla, susijusi su dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimu, perdavimu ir jų galiojimo panaikinimu bei kilmės garantijų naudojimo priežiūra ir kontrole, taip pat kitų valstybių narių išduotų kilmės garantijų pripažinimu Lietuvos Respublikoje, palyginus su LITGRID AB analogiška veikla yra nauja veikla. 2019-2020 metais vyko pasirengimo darbai.

Ataskaitos 23 lentelėje teikiama informacija apie 2019–2020 m. laikotarpio kilmės garantijas, vadovaujantis paskirtosios institucijos – LITGRID AB interneto [svetainėje](#) paskelbtais duomenimis.

23 lentelė. Lietuvoje išduotos, panaudotos ir į liekamąjį rūšių derinį įtrauktos kilmės garantijos 2019–2020 m. laikotarpiu

LIETUVOJE IŠDUOTOS ELEKTROS ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ KILMĖS GARANTIJOS		
	2019 m.	2020 m.
TWh	VISO	VISO
Hidro	0,342	0,276
Vėjo	1,424	0,776
Saulės	0,073	0,03
Biomasė	0,447	0,207
LIETUVOJE IŠDUOTŲ ELEKTROS ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ KILMĖS GARANTIŲ PANAUDOJIMAS		
	2019 m.	2020 m.
TWh	VISO	VISO
Hidro	0,310	0,278
Vėjo	0,005	0,010
Saulės	0,00	0,00
Biomasė	0,00	0,00
LIEKAMASIS ENERGIJOS RŪŠIŲ DERINYS*		
	2019 m.	2020 m.

TWh	VISO	VISO
Hidro	0,01	0,34
Vėjo	0,06	0,81
Saulės	0,00	0,04
Biomasė	0,02	0,27

*liekamasis energijos rūšių derinys – visas valstybės narės metinis energijos rūšių derinys, atėmus panaikintų kilmės garantijų dalį (Lietuvos gamintojai, kurie gauna viešuosius interesus atitinkančias paslaugas + kilmės garantijos, kurių galiojimas pasibaigęs)

Lyginant 2019 m. ir 2020 m. išduotas elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos kilmės garantijas Lietuvoje, 2020 m. jų buvo mažiau pagal visus atsinaujinančius energijos išteklius: hidro – 20 proc., vėjo – 50 proc., saulės – 40 proc., biomasės – 46 proc.

Lyginant 2019 m. ir 2020 m. panaudotas Lietuvoje išduotas elektros kilmės garantijas, 2020 m. pastebimas kilmės garantijų, išduotų elektros energijai, pagamintai hidroelektrinėse sumažėjimas 11 proc., o elektros energijai, pagamintai vėjo elektrinėse – 50 proc. padidėjimas.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba planinių patikrinimų metu arba Paskirtojo subjekto prašymu, atlieka elektros energijos kiekio, pagaminto iš atsinaujinančių energijos išteklių, kontrolę. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, atlikusi elektros energijos kiekio kontrolę, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pateikia dalyvio elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekio kontrolės išvadą Paskirtajam subjektui.

6. Informacija apie biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčius per pastaruosius 2 metus. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies g punktas)

24 lentelė. Energijos gamybai skirtos biomasės tiekimas 2019 ir 2020 metais celiulioz

Rodiklis	Šalies žaliavos kiekis(*)		Pirminė energija, pagaminta iš šalies žaliavos (kt _{ne})***		Iš ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos iš ES, kiekis (kt _{ne})		Iš ne ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos ne iš ES, kiekis (kt _{ne})	
	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.
Biomosės tiekimas šildymui ir elektros energijos gamybai												
Tiesioginis medžio biomasės tiekimas iš miškų ir kitų miškingų vietovių energijai gaminti**:												
– miško kirtimo atliekos iš valstybinių miškų	415,5 tūkst.ktm	408,1 tūkst.ktm										
– malkinė mediena iš valstybinių miškų	520,1 tūkst.ktm	764,5 tūkst.ktm										
Biomosė iš atliekų (buitinių, pramonės ir t. t.)**	328992 t	294481 t	62,040	39,481								
Biomosės tiekimas transportui***												
Biodegalams skirti pasėliai												
– rapsai		522,0 tūkst.t	508,4 tūkst.t	167,0 tūkst.t 148,6 ktne	162,7 tūkst.t 143,8 ktne							
– javai		58,7 tūkst.t	72,45 tūkst.	17,0 tūkst.t 11,0 ktne	21,0 tūkst.t 13,5 ktne							

*žaliavos kiekis, jeigu įmanoma, nurodomas iš miškininkystės gaunamos biomasės m³ ir iš žemės ūkio ir žuvininkystės gaunamos biomasės bei iš atliekų gaunamos biomasės tonomis.

**šios biomasės kategorijos apibrėžtis turėtų būti suprantama taip, kaip nurodyta Komisijos sprendime C(2009) 5174 dėl nacionalinių atnaujinančių išteklių energijos veiksmų planų modelio nustatymo pagal Direktyvos 2009/28/EB 4.6 dalies 7 lentelėje.

*** Pirminė energija, pagaminta iš šalies žaliavos (kt_{ne}) Biomosės tiekimas transportui: perskaičiuota pagal Statistikos departamento informaciją:

<https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S1R099#/>

1 tona bioetanolio – 0,645 tne

1 tona biodyzelino (metilo esterio) – 0,884 tne.

Kasmet biokuro gamybai už maždaug 200 mln. eurų superkama apie 500 tūkst. tonų grūdų ir sėklų, išaugintų nederlingose Lietuvos žemėse (apie 300 tūkst. tonų rapsų ir 200 tūkst. tonų grūdų).

Taip pridėtinė vertė yra kuriama Lietuvoje ir ji viršija valgomųjų grūdų eksporto sukuriama vertę. Biodegalų gamybos pramonė sukuria palankias sąlygas augti kitoms verslo sritims: logistikai tenka 10 mln. eurų; energetikai - 12 mln. eurų; kasmetinėms investicijoms - 5 mln. eurų, kurios tenka specialistams ir įmonėms iš Lietuvos.

Siekiant parengti viso medžio smulkinimo technologiją vykdant plynuosius pagrindinius miško kirtimus ekonomiškai menkaverčiuose medynuose ir tuo būdu sudaryti palankesnes teisinės prielaidas intensyviau naudoti biokuro gamybai ekonomiškai menkaverčius medynus (baltalksnynus, blindynus ir kt.), 2017 m. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos užsakymu buvo parengtas mokslo darbas „Viso medžio smulkinimo biokuro technologijos parengimas ir rekomendacijos šios technologijos įdiegimui Lietuvos miškų ūkyje“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. [569](#) patvirtino „Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programą“, kurios tikslas - įgyvendinti ilgalaikę Lietuvos miškų ūkio politiką, kuri derėtų su kitų susijusių sričių politika, paremtą šalies tradicijomis, Europos Sąjungos teisinių normų, tarptautinių konvencijų, rezoliucijų, susitarimų, programų reikalavimais, ir nustatyti miškų ūkio sektoriaus plėtros tikslus ir uždavinius laikotarpiui iki 2020 metų.

Sąvartynuose susidaręs biodujų kiekis gali iš dalies atitikti tais pačiais metais sąvartynuose pašalintą komunalinių ir gamybos, kitos ūkinės veiklos biologiškai skaidžių atliekų kiekį, kadangi biodujos gali išsiskirti ir iš ankstesniais metais sąvartyne pašalintų biologiškai skaidžių atliekų. Maži sąvartynuose susidaranti biodujų kiekiai surenkami ir sudeginami fazele neišgaunant energijos.

Į lentelėje pateiktus duomenis įtraukiamas ir iš senų uždarytų sąvartynų išgautų biodujų pagamintas energijos kiekis, tačiau įvertinti, iš kokio kiekio sąvartyne pašalintų atliekų biologiškai skaidžios dalies gaunamas atitinkamas biodujų ir energijos kiekis, nėra galimybių.

24A lentelė. Šalies žemės ūkio paskirties žemės naudojimas energijos gamybai skirtiems augalams auginti 2019–2020 metais

Žemės naudojimas	Plotas (ha)	
	2019 m.	2020 m.
1. Žemė naudojama paplitusiems pasėliams (kviečiams, cukriniams runkeliams ir t. t.) ir aliejinių augalų sėkloms (rapsams, saulėgrąžoms ir t. t.):		
apsai	174000	169000
javai	14700	18112
2. Žemė naudojama greitai užaugantiems medžiams (gluosniams, tuopoms ir t.t.) auginti:		
gluosniai	3890,56	3991,01
tuopos	730	969,16
baltalksniai	0,73	0,73
3. Žemė naudojama kitiems energetiniams augalams, pvz žolėms, (nendriniais dryžučiais, soroms, Miscanthus ir t.t.), sorgams auginti:		
drambliažolė	12,99	6,03

7. Informacija apie visus prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčius per pastaruosius 2 metus, susijusius su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu (*Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies h punktas*)

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos vertinimu, 2019–2020 m. reikšmingų prekių kainų ir žemės naudojimo pokyčių, susijusių su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu, nebuvo nustatyta.

Rapsų ir javų plotai Lietuvoje per 2019–2020 m., palyginti su prieš tai buvusiu laikotarpiu, kito nereikšmingai. Iš viso (ne tik energijos gamybai) 2019 m. rapsai buvo auginami 246 tūkst. ha plote, o 2020 m. – 286 tūkst. ha plote kvietrugiai atitinkamai – 106,6 tūkst. ha ir 115,7 tūkst. ha. Pažymėtina, kad tie patys ūkininkai dalį rapsų ir kvietrugių sėklų parduoda biodegalams gaminti, o dalį maisto produktams ar naudoja pašarams, todėl nėra galimybės įvertinti, kiek jų pasirinkimą auginti rapsus ar kvietrugių sėklas lemia biodyzelino ir bioetanolio gamyba. Manome, kad rapsų, kvietrugių sėklų naudojimas biodegalams gaminti, atsižvelgus į biodyzelino ir bioetanolio gamybos apimtį šalyje, didesnės įtakos plotų pokyčiui nedarė. Be to, Žemės ūkio ministerijos teikiama parama 2017–2020 m. biodegalų gamybai nekinta ir sudaro apie 40 % reikalingo lėšų poreikio biodegalams gaminti.

Rapsų pasėlių plotas 2019 m. sudarė 11,5 proc. visų pasėlių ploto .

Rapsų sėklų naudojimas biodegalams gaminti, atsižvelgus į biodyzelino gamybos apimtį šalyje, didesnės įtakos plotų pokyčiui nedarė. Pažymėtina, kad tie patys ūkininkai dalį rapsų sėklų parduoda biodegalams gaminti, o dalį – maisto produktams ar naudoja pašarams, todėl nėra galimybės įvertinti, kiek jų pasirinkimą auginti rapsus lemia biodyzelino gamyba. Be to, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos teikiama parama 2017–2020 m. biodegalų gamybai nekinta ir sudaro apie 40 proc. reikalingo lėšų poreikio biodegalams gaminti.

Vidutinės rapsų sėklų supirkimo kainos Lietuvoje 2019 m. buvo 355 eurų už toną, o 2020 m. – 361 eurų už toną, kvietrugių sėklų – 2019 m. buvo 140 Eur už toną, o 2020 m. – 141 Eur už toną. Kainos svyravo nežymiai, o joms įtaką darė ne rapsų ar kvietrugių sėklų naudojimas degalams gaminti, o pasaulinės grūdų rinkos tendencijos.

Taip pat įvertinti ar visas deklaruotinas žemės ūkio paskirties žemės plotas buvo panaudojamas energijos gamybai auginant gluosnius, tuopas, baltalksnius, drambližašoles nėra galimybės.

8. Informacija apie iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės pagamintų biodegalų plėtojimą ir tokio kuro dalį (*Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies i punktas*)

Lietuvoje iki šiol gaminami tik I kartos biodegalai, kurių žaliava gali būti naudojama ir maisto bei pašarų gamybai (daugiausia rapsų sėklos ir javų grūdai). Pažangieji degalai – biodegalai iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės – negaminami, nes nėra pramoninių, ekonomiškai pagrįstų tokių biodegalų gamybos technologijų. Tačiau tikėtina, kad po kelių metų tokie degalai gali atsirasti rinkoje.

Paminėtina, kad Žemės ūkio ministerija pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones remia biodujų gamybą iš žemės ūkio (daugiausia iš mėšlo) ir kitų atliekų, kurių dalis galėtų būti išvaloma ir kaip biometanas (gamtinių dujų standartus atitinkančios biodujos) naudojama transportui. Paminėtina, kad Energetikos ministerijos iniciatyva yra sudaryta darbo grupė, kuri nustatys gaires ir sudarys veiksmų planą dėl alternatyvių degalų ir atsinaujinančių energijos išteklių plėtros transporto sektoriuje ir koordinuos jo įgyvendinimą.

Informacija apie biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės 2020 m. pateikta Ataskaitos 25 lentelėje.

25 lentelė. Biodegalai, pagaminti iš atliekų, liekanų nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės 2020 m.

Biodegalai, pagaminti iš atliekų, liekanų nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės	2019 m.	2020 m.
Gamyba – bioetanolis* (t)		10000

* Pažymime, kad ŽŪM nerenka duomenų apie biodegalų iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės pagamintų biodegalų plėtojimą ir neskaičiuoja tokio kuro dalies. Finansinė parama iki šiol yra teikiama gaminant tik I kartos biodegalus, kurių žaliava gali būti naudojama ir maisto bei pašarų gamybai (daugiausia rapsų sėklos ir javų grūdai). Pagal Biodegalų asociacijos pateiktą informaciją UAB „Kurana“ pradėjo gaminti bioetanolį iš maisto ir pašarų gamybos pramonės krakmolingų atliekų, tačiau šios gamybos technologinių duomenų nepateikia.

Taip pat paminėtina, kad ŽŪM pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones remia biodujų gamybą iš žemės ūkio (daugiausia iš mėšlo) ir kitų atliekų, kurių dalis galėtų būti išvaloma ir kaip biometanas.

9. Informacija apie numatomą biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikį biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei per pastaruosius 2 metus (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies j punktas)

Numatomas biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens, dirvožemio kokybei ir kitiems aplinkos elementams, vadovaujantis [Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu](#), kuris reglamentuoja planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesus ir šių procesų dalyvių tarpusavio santykius. Įstatymu siekiama suderinti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimą su Europos Sąjungos teisės aktais.

Lietuvoje biodegalus ir skystuosius bioproduktus gaminančių įmonių gamybos poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei griežtai tikrinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos, kurios veiklos tikslas yra koordinuoti planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesus, priimti atrankos išvadą ir sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai.

Lietuvoje biodegalus ir skystuosius bioproduktus gamina UAB „Kurana“ UAB „Rapsoila“ ir UAB „Mestilla“. Šioms trimis įmonėms išduoti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai. Dviems įmonėms riebalų rūgščių metilo esterio gamybai – 132 200 t/metus; vienai – bioetanolio gamybai - 16 500 t/metus.

2019-2020 m. laikotarpiu UAB „Kurana“ planuojant didinti bioetanolio gamybos pajėgumą nuo 16 500 t/metus iki 24 070 t/metus buvo atlikta atranka dėl PAV. Atrankos metu nustatyta, kad PAV nereikia, nes dėl planuojamo PŪV pakeitimo nenumatomas reikšmingas poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei. Per metus UAB „Kurana“ pagamina apie 25 milijonus Nm³ biodujų.

UAB „Rapsoila“ ir UAB „Mestilla“ 2019–2020 m. laikotarpiu vykdomos ūkinės veiklos pajėgumo nekeitė.

Poveikio požeminiam vandeniui monitoringas vykdomas UAB „Mestilla“ ir AB „Rapsoila“ teritorijose: UAB „Mestilla“ metilo esterio gamyklos teritorijoje neigiamo poveikio požeminiam vandeniui nenustatyta; AB „Rapsoila“ biokuro gamyklos teritorijoje nustatyta epizodinė, ribinių verčių neviršijanti tarša nitratais ir organine medžiaga. Įvertinus turimus duomenis, galima teigti, kad biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikis požeminiam vandeniui buvo nežymus, neleistina tarša nefiksuota.

10. Prognozė, kiek sumažėja grynas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kai naudojama atsinaujinančių išteklių energija (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies k punktas)

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateikti duomenys apie išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų aplinkosauginius aspektus, susijusius su atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu, nurodomi Ataskaitos 26 lentelėje.

26 lentelė. Dėl naudojamos atsinaujinančių išteklių energijos sumažėjęs grynas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekis (tūkst. t CO₂ekv.) 2019–2020 metais

Aplinkosaugos aspektai	2019 m.	2020 m.**
	tūkst. t CO ₂ ekv.	
Bendras grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis naudojant atsinaujinančių išteklių energiją*:	8871,37	10120,92
grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją*	3879,70	4967,31
grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis šildymui ir aušinimui naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą energiją	4671,84	4719,28
grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis transporto sektoriuje naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją	319,83	434,33

* iš atsinaujinančių energijos išteklių gautų dujų, elektros energijos ir vandenilio indėlis turėtų būti nurodomas atsižvelgiant į galutinę naudojimą (elektros energija, šildymas ir aušinimas ar transportas) ir įtraukiamas tik vieną kartą į bendrą numatomą grynąjį sumažintą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

**2020 m. duomenys preliminarūs

Lyginant 2019 ir 2020 metus, bendras grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD dujų kiekis, naudojant atsinaujinančių išteklių energiją, ne sumažėjo, o padidėjo 14,1 proc.,– nuo 8871,37 tūkst. t CO₂ekv. iki 10120,92 tūkst. t CO₂ekv.

11. Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių paviršio ir (arba) trūkumo (palyginti su indikatyvia trajektorija), kuri galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims bei gauti iš šių valstybių narių ir šalių, ataskaita (pastarųjų 2 metų) ir prognozė (būsimų metų iki 2020 m.), taip pat bendrų projektų galimybių iki 2020 m. prognozė (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies l, m punktai)

2011 m. vasario 28 d. Lietuva pasirašė supratimo memorandumą su Liuksemburgu dėl bendradarbiavimo atsinaujinančių išteklių energetikos srityje, įskaitant galimybes vykdyti statistinius perdavimus ir bendrus projektus.

2017 m. Lietuva nepasirašė energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekio statistinio perdavimo ar priėmimo iš valstybių narių ir (arba) trečiųjų šalių (žr. Ataskaitos 1a lentelę).

2017 m. spalio 26 d. Lietuva ir Liuksemburgas pasirašė dvišalę sutartį dėl valstybių bendradarbiavimo mechanizmų atsinaujinančios energetikos srityje. Tai pirmasis toks Europos Sąjungos šalių susitarimas, kuriame numatytas Lietuvos dalies AEI rodiklio paviršio perdavimas Liuksemburgui 2018–2020 m. laikotarpiu. Lietuvos gauta finansinė nauda sieks ne mažiau nei 10 mln. eurų. Ji bus investuojama į naujus atsinaujinančios energetikos projektus bei mokslinius tyrimus.

Liuksemburgas už 2018 ir 2020 metus iš Lietuvos įsigijo 68,8 ktne energijos iš atsinaujinančių išteklių statistikos už daugiau kaip 10 mln. eurų

2021 m. liepos 15 d. Lietuva ir Briuselio-Sostinės regionas pasirašė dvišalę sutartį dėl valstybių bendradarbiavimo mechanizmų atsinaujinančios energetikos srityje, kuriame

numatytas Lietuvos dalies AEI rodiklio perviršio perdavimas Briuselio-Sostinės regionui už 2020 m. Lietuvos gauta finansinė nauda bus investuojama į naujus atsinaujinančios energetikos projektus bei mokslinius tyrimus.

Lietuvoje kasmet fiksuojamas, taip pat toliau prognozuojamas atsinaujinančių energijos išteklių kiekio statistinis perviršis. Ataskaitos 27 lentelėje pateiktas energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių perviršis, palyginti su indikatyvia trajektorija, kuri galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims, Lietuvoje, proc.

27 lentelė. Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių perviršis, palyginti su indikatyvia trajektorija, kuri galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims, Lietuvoje, proc.

Rodiklis	Metai										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Visa numatoma atsinaujinančių išteklių energijos dalis-indikatyvi trajektorija	16	17	18	19	20	21	22	24	24	24	24
Visa faktinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis ²⁵	19,72	20,23	21,72	22,95	23,86	25,77	25,46	26,04	25,03	25,47	27,36
Perviršis	3,72	3,23	3,72	3,95	3,86	4,77	3,46	2,04	1,03	1,47	3,36

11.1. Informacija apie sprendimų dėl statistinių perdavimų, bendrų projektų, bendrų paramos schemų ir skatinimo kvotų paskirstymo priėmimo taisykles

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas reglamentuoja statistinius energijos perdavimus tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių, bendrus projektus su kitomis valstybėmis narėmis, bendras paramos schemas ir skatinimo kvotų paskirstymo tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių aukciono pagrindu.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali sudaryti susitarimus dėl nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio energijos perdavimo iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę ar iš kitos valstybės narės į Lietuvą.

Susitarimai dėl statistinių energijos perdavimų sudaromi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublika gali perduoti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekį kitai valstybei narei, jeigu Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos kiekis viršija įstatyme nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius.

Jeigu prognozuojamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas yra mažesnis negu įstatyme nustatyti tarpiniai nacionaliniai planiniai rodikliai ir nėra kitų būdų ir priemonių šiems rodikliams pasiekti, Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti nutarimą leisti Lietuvos Respublikos Vyriausybei vykdyti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekio priėmimą iš kitos valstybės narės

Susitarimai gali galioti vienus ar daugiau metų. Apie sudarytus susitarimus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pranešama Europos Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais jie galioja. Europos Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas perduodamos energijos kiekis ir kaina.

Statistiniai energijos perdavimai laikomi įvykdytais tik po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Europos Komisijai.

²⁵Lietuvos statistikos departamento duomenys

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali inicijuoti, vykdyti ir (ar) dalyvauti vykdant visų tipų bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių), susijusius su elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tokius bendrus projektus su kitomis valstybėmis narėmis gali būti įtraukti ir privatūs asmenys.

Susitarimai dėl bendrų projektų su kitomis valstybėmis narėmis vykdymo sudaromi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurį Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį. Atsinaujinančių išteklių energijos vienetai, pagaminti padidinant įrenginio pajėgumus, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumai buvo padidinti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, bendradarbiaudama su kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) kompetentingomis institucijomis, gali priimti sprendimus dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės paramos schemos sujungimo su kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) paramos schema ar dėl šių schemų veiklos dalinio koordinavimo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis [Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklėmis](#), gali sudaryti susitarimus su kita valstybe nare (kitomis valstybėmis narėmis), suteikiančius teisę asmenims, planuojantiems toje valstybėje narėje (valstybėse narėse) statyti ar įrengti elektrines, dalyvauti įstatyme nurodytame aukcione.

Susitarimai su kita valstybe nare (kitomis valstybėmis narėmis) dėl dalyvavimo aukcione sudaromi, jeigu kita valstybė narė (kitos valstybės narės) su Lietuva turi tiesiogines elektros jungtis, ir jeigu Lietuvos Respublikos fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims ir (ar) kitoms organizacijoms ar jų padaliniais, ketinantiems Lietuvoje statyti ar įrengti elektrines, suteikia teisę dalyvauti toje valstybėje narėje (valstybėse narėse) organizuojamame paramos paskirstyme.

12. Informacija, kaip buvo apskaičiuota biologiškai skaidžių atliekų dalis naudojant atliekas energijos gamybai ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami (*Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies n punktas*)

Biologiškai skaidžios atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimas, apimantis tikslumo užtikrinimą ir patikrinimus, teisiškai reguliuojamas šiais teisės aktais:

1. Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, [metodikos](#) tikslas – nustatyti tvarką, kuria vadovaujantis nustatoma komunalinių ir (ar) pramoninių, t. y. gamybos ir kitos ūkinės veiklos, atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidi dalis, naudojama atsinaujinančių išteklių energijos gamybai. Šioje metodikoje nustatyta tvarka turi vadovautis ūkio subjektai, iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys biodujas; iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys kietąjį atgautąjį kurą; naudojantys energijos gamybai biodujas, kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas; eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus ir (ar) prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos; taip pat ūkio subjektai, naudojantys sąvartynų biodujas energijos gamybai.

Ūkio subjektai, naudojantys energijos gamybai kietąjį atgautąjį kurą, biologiškai skaidžią dalį jame nustato vadovaudamiesi Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais skaičiavimo metodais, o ūkio subjektai, naudojantys energijos gamybai komunalines, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, biologiškai skaidžią dalį jose nustato vadovaudamiesi Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais skaičiavimo metodais.

Ūkio subjektai, eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos, ir ūkio subjektai, prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos, informaciją apie surinktą, panaudotą energijos gamybai biodujų kiekį, pagamintą energijos kiekį teikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ataskaitą Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikoje nustatyta tvarka.

Tyrimus, skirtus nustatyti komunalinių, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidžią dalį vadovaujantis Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais vienu ar keliais tyrimo metodais, turi atlikti ūkio subjektai, naudojantys energijos gamybai kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas. Šie ūkio subjektai, atsižvelgdami į galimą sezonų kaitos įtaką tyrimo rezultatams, biologiškai skaidžios atliekų, kietojo atgautojo kuro dalies nustatymo tyrimus privalo organizuoti ne rečiau kaip 4 kartus per metus.

2. Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos [aprašas](#) nustato tvarką, kuria vadovaujantis, vertinama į mechaninio-biologinio, mechaninio apdoravimo ir į kitus atliekų rūšiavimo įrenginius patenkančių mišrių komunalinių atliekų sudėtis, regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų ar po apdoravimo mechaninio-biologinio apdoravimo, mechaninio apdoravimo įrenginiuose likusių ir skirtų šalinti regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose atliekų sudėtis ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, teikiamos į mechaninio-biologinio apdoravimo, mechaninio apdoravimo įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos, regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos.

Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka turi vadovautis mechaninio-biologinio apdoravimo, mechaninio apdoravimo įrenginių operatoriai, kitų atliekų rūšiavimo įrenginių operatoriai, regioninių nepavojingųjų atliekų sąvartynų operatoriai vienos ar kelių savivaldybių įsteigti juridiniai asmenys, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausiančios savivaldybės, Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra.

13. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekiai energijos vienetuose (kt_{ne}), priskiriamuose kiekvienai Direktyvos 2009/28/EB VIII priedo A dalyje išvardytos žaliavų grupės kategorijai, į kuriuos atsižvelgiama, kad būtų pasiekti 3 straipsnio 1 bei 2 dalyse ir 3 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nustatyti planiniai rodikliai

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, įpareigota Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. nutarimu Nr. [1314](#) pagal kompetenciją teikti Ataskaitai parengti reikiamą informaciją

apie biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekius energijos vienetuose (kt_{ne}), tokios informacijos nepateikė.

14. Subjektų, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, skaičius ir bendra elektros energijos gamybos įrenginių galia nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius

Elektrinių, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, skaičius ir bendra elektros energijos gamybos įrenginių galia nurodoma Ataskaitos 28 lentelėje.

28 lentelė. Elektrinių, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrieji duomenys^{26,27}

Laikotarpis	Elektrinių, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių skaičius, vnt.	Bendra elektros energijos gamybos įrenginių galia, MW
Iki 2010-12-31	195	313,51
Iki 2011-12-31	233	357,37
Iki 2012-12-31	474	434,01
Iki 2013-12-31	2203	556,82
Iki 2014-12-31	2275	562,97
Iki 2015-12-31	2474	570,71
Iki 2016-12-31	2747	1264,34
Iki 2017-12-31	3043	1299,94
Iki 2018-12-31	3843	1615,41
Iki 2019-12-31	8793	2473,15
Iki 2020-12-31	18078	3395,87

Nuo pirmosios Lietuvos Respublikos ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, elektrinių, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, yra 18078, įvertinus ir gaminančius vartotojus, kurių skaičius ženkliai išaugo 2019 – 2020 metais.

Lietuvoje eksploatuojama Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė (toliau – KHAE) – vienintelė tokio tipo elektrinė Baltijos šalyse. Kai energetinės sistemos apkrova maža ir yra daug pigios perteklinės energijos, KHAE agregatai, įjungti siurblio režimu, kelia vandenį iš Kauno marių į dirbtinį viršutinį 303 ha ploto baseiną, esantį 100 m aukščiau marių vandens lygio. Dieną, kai išauga energijos poreikis, KHAE gali dirbti kaip įprasta hidroelektrinė. Sisteminių avarijų prevencijai ir likvidavimui svarbu, kad KHAE agregatai gali užtikrinti greitą rezervinę galią – visu pajėgumu į tinklą sugeba įsijungti mažiau nei per 2 min. KHAE agregatai pasiruošę automatiškai leisti nuo sistemos priešavarinės automatikos ir kompensuoti galios deficitą. Kitos ne mažiau svarbios KHAE funkcijos yra sistemos apkrovos netolygumų lyginimas, įtampos ir dažnio reguliavimas, sugebėjimas pasileisti po sisteminės avarijos.

15. Pažanga, padaryta siekiant nacionalinio planinio rodiklio, nustatyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte, nacionalinių planinių rodiklių ir rekomenduojamos vertės skirtumas ir esminės jo priežastys

Direktyvos (ES) [2015/1513](#) nuostatos, priimtos ir perkeltos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte pateikiamos tokiu tekstu: 2020 metais atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, visų rūšių transporte padidinti ne mažiau kaip iki 10 procentų.

²⁶Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos duomenys

²⁷AB „Energinės skirstymo operatorius“ duomenys

Didžiausia bendra biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų bei augalų, auginamų žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindinis pasėlis energijos gamybos tikslais, dalis turi būti ne didesnė kaip 7 procentai transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo, o siektina biodegalų, pagamintų iš žaliavų, ir kitų degalų, numatytų Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 6 straipsnio 14 punkte nurodytame Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintame [sąraše](#), dalis sudarytų ne mažiau kaip 0,5 procento transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo.

Minima Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostata, susijusi su biodegalų ir skystųjų produktų vartojimu transporto sektoriuje, Lietuvoje įsigaliojo 2017 m. liepos 1 d.

Atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo [metodikoje](#) pateikiamas sąrašas biodegalų, pagamintų iš žaliavų, ir kitų degalų, kurių dalis sudaro ne mažiau kaip 0,5 procento transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo:

<...>

12. Žaliavos ir degalai, kurių dalis siekiant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte nustatyto ne mažesnio kaip 0,5 procentų rodiklio laikoma du kartus didesne už jų energetinę vertę: <...>

12.18. iš atsinaujinančių išteklių pagaminti nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai;

12.19. anglies dioksido surinkimas ir panaudojimas transporto tikslais, jei energijos išteklius yra atsinaujinantis pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio 2 dalį; <...>.

Nacionalinių planinių rodiklių siekimas ir pažanga Lietuvoje pateikiama Ataskaitos 1 ir 11 skyriuose.

16. Papildoma informacija

16.1. Informacija apie biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktį tvarumo kriterijams (Direktivos 2009/28/EB 18 straipsnio 3 dalies 5 pastraipa)

Visos Lietuvoje veikiančios biodegalų gamybos įmonės yra Vokietijos savanoriškos sertifikavimo sistemos ISCC, kuri pripažinta Europos Komisijos, narės. Savanoriška sertifikavimo sistema yra kontrolės sistema, nustatanti biodegalų atitikimą tvarumo kriterijams. Įmonės, importuojančios ar gaminančios biodegalus, turi įrodyti, kad jų biodegalai gaminami tvariu būdu. Jos gali tai padaryti kreipdamosi į sertifikavimo schemą administruojančią organizaciją, prašydamos atlikti būtinus auditus, siekdamos įrodyti biodegalų atitikimą tvarumo kriterijams. Tinklapyje <https://www.iscc-system.org/certificates/all-certificates/> galima pasitikslinti, kam išduoti sertifikatai pagal schemą ISCC. Pagal Lietuvos biodegalų gamintojų teikiamus duomenis, apie 97 proc. gaminamų biodegalų atitinka nustatytus tvarumo kriterijus. Likusių 3 proc. tvarumo patikrinti negalima, kadangi jie būna pagaminti iš žaliavų, gautų iš trečiųjų šalių.

16.2. Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencijos 6 ir 7 straipsniai) įgyvendinimo

Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija) 6 ir 7 straipsnis reglamentuoja visuomenės dalyvavimą priimant sprendimus dėl konkrečios veiklos ir rengiant

planus, programas bei formuojant politiką aplinkos srityje.

Lietuvos Respublika Orhuso konvenciją ratifikavo 2001 m., jos pakeitimą dėl Genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO) – 2007 m., o protokolą – 2009 m.

Lietuvos Respublika siekia užtikrinti kad visuomenei būtų suteiktos visos galimybės dalyvauti su aplinka susijusias politikos krypčių formavime.

Siekiant kuo platesnio visuomenės informuotumo apie Orhuso konvenciją ir jos ginamas teises, nuo pat jos pasirašymo vykdomi ne tik teisiniai, bet ir praktiniai informavimo darbai (leidžiami leidiniai, parengtas informacijos apie aplinką sąvadas ir kt.).

Platesnė informacija apie Orhuso konvenciją ir jos praktinį įgyvendinimą pateikiama Aplinkos ministerijos [interneto svetainėje](#). Taip pat čia pateikiama Orhuso konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje 2017–2020 m. ataskaita.

Institucine prasme Orhuso konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje užtikrina: (a) Aplinkos ministerija ir kitos ministerijos tiek, kiek reguliuojami santykiai susiję su aplinkos sritimi (formuoja politiką, rengia teisės aktus); (b) aplinkos srityje veikiančios institucijos, dažniausiai susiduriančios su Orhuso konvenciją įgyvendinančių nuostatų taikymu: Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos apsaugos departamentas, tarnybos (Lietuvos geologijos tarnyba, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Valstybinė miškų tarnyba); Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija ir kt.; (c) kitos susijusiose srityse veikiančios institucijos: savivaldos institucijos, Kultūros paveldo departamentas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, Radiacinės saugos centras, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras ir kt.; (d) ginčus nagrinėjanti Lietuvos administracinių ginčų komisija, nacionaliniai teismai. Valstybės institucijos pagal kompetenciją yra atsakingos už tinkamą Orhuso konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir taikymą praktikoje.

Atsižvelgiant į tai, jog Orhuso konvencija – horizontalaus taikymo teisės aktas, apimantis didelę dalį valstybės reguliuojamų sričių, šios konvencijos nuostatos įgyvendinamos bendrųjų, sektoriųjų įstatymo lygmens ir lydymųjų teisės aktų nuostatomis, t. y., vieno teisės akto, skirto Orhuso konvencijos nuostatų įgyvendinimui, nėra.

Teisinio reguliavimo ypatumai pagal Konvencijos ramsčius:

I ramstis – Visuomenės teisė gauti informaciją apie aplinką (4, 5 straipsniai):

Pagrindiniai teisės aktai: (a) Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos [aprašas](#) (b) Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų [įstatymas](#); (c) Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose [taisyklės](#).

Konvencijos 5 straipsnis (*Informacijos apie aplinką rinkimas ir platinimas*) įgyvendinamas bendraisiais, sektoriais teisės aktais.

II ramstis – Visuomenės teisė dalyvauti priimant sprendimus, susijusius su aplinka (6–8 straipsniai):

Konvencijos 6 straipsnis (*Visuomenės dalyvavimas priimant sprendimus dėl konkrečios veiklos*) – įgyvendinamas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos [įstatymu](#) ir specialiaisiais teisės aktais, tokiais, kaip: (a) Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo [įstatymas](#); (b) Atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos [aprašas](#) (c) Poveikio aplinkai vertinimo tvarkos [aprašas](#); (d) Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo [taisyklės](#); (e) Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo [taisyklės](#) ir kt.

Konvencijos 7 straipsnis (*Visuomenės dalyvavimas rengiant planus, programas bei formuojant politiką aplinkos srityje*) įgyvendinamas šiais teisės aktais: (a) Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos [aprašas](#); (b) Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos [aprašas](#); (c) Visuomenės informavimo ir dalyvavimo rengiant planus ir programas, skirtas aplinkos oro ir vandens apsaugai bei atliekų tvarkymui tvarkos [aprašas](#); (d) Visuomenės informavimo,

konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo [nuostatuose](#), taip pat teisės aktais, numatančiais visuomenės įtraukimą į politikos formavimą (visuomenės įtraukimas į įvairias darbo grupes savivaldybės, valstybės lygmenyje ir pan.).

Konvencijos 8 straipsnis (*Visuomenės dalyvavimas rengiant vykdomojo pobūdžio teisės aktus ir (arba) bendrojo pobūdžio privalomuosius norminius teisės aktus*) įgyvendinamas teisės aktais, užtikrinančiais visuomenės teisę dalyvauti teisėkūros procese, pagrindiniai iš jų: a) Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų [įstatymas](#); b) Lietuvos Respublikos piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos [įstatymas](#).

III ramstis – Visuomenės teisė kreiptis į teismus aplinkos klausimais; teisės kreiptis į teismus pagrindai numatyti bendruosiuose (pvz., Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas) ir specialiuosiuose teisės aktuose. Procesiniai teisės realizavimo aspektai reglamentuojami bendraisiais administracinio, civilinio, baudžiamojo proceso teisės aktais. Su aplinka susiję ginčai nagrinėjami bendra tvarka (nėra specialaus reguliavimo ar institucijų, nagrinėjančių tik su aplinka susijusius ginčus).
